

COMMISSIE GRENSARBEIDERS

**Rapport met betrekking tot de situatie van
grensarbeiders inzake fiscaliteit ingevolge
het nieuwe dubbelbelastingverdrag tussen
België en Nederland en inzake sociale
zekerheid**

Brussel, mei 2002

VOORWOORD

In het hartje van Europa, en bijna geheel omringd door 4 buurlanden, is België zonder enige twijfel traditioneel een land met zeer veel in- en uitgaande grensoverschrijdende arbeidskrachten. Dat grensoverschrijdend karakter impliceert voor de betrokken werknemers echter dat zij onvermijdelijk geconfronteerd worden met verschillende nationale wetgevingen, in de eerste plaats op het vlak van de fiscaliteit en de sociale zekerheid. Om de mogelijke negatieve consequenties van de gelijktijdige toepassing van die verschillende wetgevingen zoveel mogelijk in te perken, heeft België met de betrokken landen een aantal afspraken vastgelegd, hetzij op bilateraal vlak, hetzij op multilateraal gebied. Een van de meest recente afspraken vormt de nieuwe overeenkomst tot het vermijden van dubbele belasting tussen België en Nederland die op 5 juni 2001 door de Belgische Minister van Financiën, de heer D. REYNDERS, en de Nederlandse Staatssecretaris voor Financiën, de heer W. BOS, werd ondertekend¹.

Ook bij de besprekingen van dat nieuwe verdrag vormde de grensarbeidersproblematiek één van de belangrijkste onderwerpen. Na grondige afweging van alle voor- en nadelen hebben de technische delegaties in volledige overeenstemming beslist om op het vlak van de belastingheffing van inkomsten uit grensoverschrijdende arbeid, het onder het bestaande belastingverdrag van 1970 geldende woonplaatsstaatprincipe te vervangen door het werkstaatprincipe. Die wijziging sloot volgens de delegaties perfect aan bij de internationaal aanvaarde beginselen op het gebied van de toewijzing van de heffingsbevoegdheid inzake arbeidsinkomen, zowel inzake inkomstenbelastingen (model van belastingverdrag van de OESO) als inzake sociale zekerheid (Verordening (EEG) nr. 1408/71), en bracht tegelijkertijd ook een oplossing voor één van de voornaamste bekommernissen van de Belgische delegatie, namelijk een einde maken aan de onzekere positie waarin Belgische grensarbeiders in Nederland verkeren als gevolg van het uiteenlopen van de premies sociale verzekeringen en de belastingen.

De Commissie grensarbeiders heeft thans de prioritaire taak na te gaan of de overgang van het huidige naar het nieuwe dubbelbelastingverdrag al dan niet gepaard zal gaan met bepaalde negatieve gevolgen voor de betrokken grensarbeiders.

Hoewel de delegaties aanzienlijke inspanningen hebben geleverd om de voormelde verdragswijziging zoveel mogelijk met passende begeleidingsmaatregelen te omkaderen, is het een feit dat bilaterale belastingverdragen primair het vermijden van dubbele belasting beogen en er als zodanig helemaal niet op gericht zijn om inwoners van beide verdragstaten over de grenzen heen aan dezelfde belastingtarieven te onderwerpen, noch aan dezelfde samenstelling van de belastinggrondslag.

¹ Het volledige opschrift luidt “ Verdrag tussen het Koninkrijk België en het Koninkrijk der Nederlanden tot het vermijden van dubbele belasting en tot het voorkomen van het ontgaan van belastingen inzake belastingen naar het inkomen en naar het vermogen”, met Protocollen I en II en wisselingen van brieven.

De jarenlange confrontatie met de ingewikkelde problematiek van de status van grensarbeiders op fiscaalrechtelijk vlak hebben mijn overtuiging gesterkt dat op het raakvlak van de betrokken nationale wetgevingen het precies de verschillen inzake tarieven en grondslag zijn die dikwijls de werkelijke oorzaak van een bepaalde maatschappelijke onvrede in kringen van grensarbeiders vormen. Dergelijke vraagstukken zullen uiteindelijk slechts op een afdoende wijze opgelost kunnen worden in het kader van de verdere toenadering van de desbetreffende wetgevingen op het niveau van de Europese Unie.

**De Voorzitter van de Commissie grensarbeiders,
Jean-Marc DELPORTE.**

INHOUDSOPGAVE

		blz.
Voorwoord		2
Inhoudsopgave		4
Inleiding		7
Werkmethode		9
Samenstelling van de Commissie grensarbeiders		10
DEEL I: FISCALITEIT		
Aanbevelingen van de Commissie grensarbeiders		12
Aanbeveling 1	Betaling van Belgische en Nederlandse inkomstenbelastingen in hetzelfde jaar	13
Aanbeveling 2	Fiscale aftrekbaarheid van de particuliere ziektekostenverzekeringspremie	15
Aanbeveling 3	Informatievoorziening	17
Aanbeveling 4	Negatieve inkomenseffecten in individuele gevallen	19
Aanbeveling 5	Kwalificatieproblemen	21
Aanbeveling 6	Aanvullende gemeentebelasting op de personenbelasting	22
Aanbeveling 7	Inwerkingtreding en toepassing van het nieuwe dubbelbelastingverdrag	24
Aanbeveling 8	Verschillen op het vlak van de belastbare grondslag	25
Aanbeveling 9	Behandeling van de fiscale dossiers van grensarbeiders in één enkele belastingcontrole	27
Vaststellingen van de Commissie grensarbeiders		28
Vaststelling 1	Progressievoorbehoud en gescheiden belastingberekening	29
Vaststelling 2	Heffingskorting	30
Vaststelling 3	Pensioensparen	32
Vaststelling 4	Nederlandse grensarbeiders in België	34
Vaststelling 5	Inhaalregeling	35

DEEL II : SOCIALE ZEKERHEID

Aanbevelingen van de Commissie grensarbeiders	37	
Aanbeveling 1	Toegankelijkheid van de particuliere ziektekostenverzekering	38
Aanbeveling 2	Gezondheidszorgen van de gezinsleden van grensarbeiders en postactieve grensarbeiders die verzekerd zijn overeenkomstig de wetgeving van het werkland of het vroegere werkland	39
Aanbeveling 3	In België wonende postactieve grensarbeiders (België – Nederland) zijn vanaf 1 januari 2000 niet langer verzekerd voor het risico van ouderdom en overlijden	40
Aanbeveling 4	Overgang van Nederlandse naar Belgische kinderbijslag : vertragingen bij uitbetaling	41
Aanbeveling 5	Exporteerbaarheid van de brugpensioenen, voltijdse en halftijdse	42
Aanbeveling 6	Samenloop van deeltijdse werkloosheidsuitkeringen en deeltijds werk	43
Aanbeveling 7	Situatie van de postactieven in het bestaande compensatiefonds grensarbeid	44
Aanbeveling 8	De grondslag voor de premie volksverzekeringen in Nederland	45
Aanbeveling 9	Grensarbeiders en problemen met ondernemingen die failliet gaan	46
Aanbeveling 10	De onduidelijkheid over de gedeeltelijke en de volledige werkloosheid	47
Aanbeveling 11	Regelmatig werken in België en Nederland – begrip "marginale activiteiten"	48
Vaststellingen van de Commissie grensarbeiders	49	
Vaststelling 1	Samenloop van een Belgisch rustpensioen met een Nederlands AOW	50
Vaststelling 2	Rangorde van de kinderen bij de toekenning van Belgische kinderbijslag aan grensarbeiders die in Nederland geen recht hebben op kinderbijslag	51
Conclusie van de Commissie grensarbeiders bij de aanbevelingen en vaststellingen	52	

DEEL III : BIJLAGEN

<u>Bijlage 1</u>	54
Inventarisatie van :	
I. Items waarvoor slechts één van beide of beide belastingadministraties bevoegd zijn om opheldering te verschaffen	54
II. Items die buiten het mandaat van de Commissie grensarbeiders vallen	54
<u>Bijlage 2</u>	55
Berekening van de effecten van het nieuwe dubbelbelastingverdrag tussen België en Nederland op het inkomen van de in Nederland werkende rijksinwoner van België in vergelijking met het huidige belastingverdrag van 1970	
I. Inleidende beschouwingen	55
II. Berekeningen van de typegevallen	58
III. Toelichting bij de berekening van de typegevallen	76
IV. Analyse van de resultaten van de berekeningen	79
V. Conclusies van de uitgevoerde berekeningen	84
<u>Bijlage 3</u>	85
Omzendbrief van de Rijksdienst voor pensioenen met betrekking tot de EEG Verordening nr. 1408/71	

INLEIDING

Na de publicatie van het eindrapport van de Nederlandse Commissie grensarbeiders onder het Voorzitterschap van oud-Staatssecretaris R.L.O. LINSCHOTEN op 21 mei 2001 en de ondertekening van de nieuwe overeenkomst tot het vermijden van dubbele belasting tussen België en Nederland op 5 juni 2001, heeft Minister van Financiën, de heer Didier REYNDERS, in overleg met zijn Collega van Sociale Zaken, de heer Frank VANDENBROUCKE, op 12 juli 2001 ingestemd met de oprichting van een Belgische Commissie grensarbeiders.

Naar het voorbeeld van de Commissie grensarbeiders in Nederland, hebben beide bewindslieden aan de Belgische Commissie grensarbeiders eveneens de basisopdracht gegeven “te adviseren omtrent de mogelijke knelpunten waarmee grensarbeiders² in de praktijk geconfronteerd kunnen worden als gevolg van het wonen aan de ene kant van de grens en het werken aan de andere kant van de grens, met een bijzondere aandacht voor de eventuele negatieve gevolgen voor de betrokkenen uit de overgang van de bestaande overeenkomst tot het vermijden van dubbele belasting van 19 oktober 1970 naar het nieuwe dubbelbelastingverdrag van 5 juni 2001”.

In het mandaat was eveneens besloten dat het nieuwe belastingverdrag in elk geval een vaststaand gegeven vormde, zoals dat trouwens eveneens het geval was voor de Commissie Linschoten.

Op aandringen van de vertegenwoordigers van de werkgeversorganisaties in de Commissie grensarbeiders, heeft Minister Reynders ingestemd met een uitbreiding in *materieel* opzicht van het oorspronkelijke mandaat tot het onderzoek van de eventuele negatieve effecten van het nieuwe verdrag op de arbeidsmarkt in België, in het bijzonder in Vlaanderen.

Daarnaast werd het mandaat op verzoek van het Departement van Sociale Zaken ook op *ruimtelijk* vlak uitgebreid, met dien verstande dat de Commissie grensarbeiders haar werkzaamheden prioritair zou concentreren op het onderzoek van de eventuele knelpunten in relatie tot de grens België-Nederland, maar daarna ook de vraagstukken zou onderzoeken waarmee de Belgische grensarbeiders respectievelijk in Frankrijk, Duitsland en Luxemburg op het gebied van de fiscaliteit en de sociale zekerheid eventueel geconfronteerd worden.

Minister Reynders heeft aan de andere kant gemeend geen gunstig gevolg te kunnen geven aan het verzoek van de vertegenwoordigers van de werkgeversorganisaties om de opdracht van de Commissie grensarbeiders ook te verruimen tot het verrichten van een wetenschappelijke studie betreffende de fundamentele keuze tussen het woonplaatsstaat- en het werkstaatbeginsel op het vlak van de heffing van de inkomstenbelastingen en de sociale zekerheidsbijdragen. De afwijzing van dat voorstel was in de eerste plaats gestoeld op het feit dat het principe van de toewijzing van de heffingsbevoegdheid aan

² Met “grensarbeiders” wordt bedoeld, de grensarbeiders die in Nederland bezoldigingen verkrijgen welke onder het huidige Belgisch-Nederlands dubbelbelastingverdrag van 19 oktober 1970 ingevolge de zogenoemde grensarbeidersregeling bepaald in artikel 15, paragraaf 3 van dat verdrag samen met de punten IX tot en met XI van het daarbij behorende Protocol, in België aan inkomstenbelasting zijn onderworpen. In het rapport worden zij verder kortweg “Belgische grensarbeiders” genoemd.

de werkstaat, dat thans ook in het nieuwe dubbelbelastingverdrag met Nederland is vastgelegd, aan een internationale consensus beantwoordt vermits het niet alleen in overeenstemming is met de bepalingen ad hoc in het model van belastingverdrag van de OESO maar ook met de regels die gelden op het vlak van de heffing van sociale zekerheidsbijdragen ingevolge de Europese verordening (EEG) nr. 1408/71 van de Raad van 14 juni 1971 betreffende de toepassing van de sociale zekerheidsregelingen op werknemers en zelfstandigen, alsmede op hun gezinsleden, die zich binnen de Gemeenschap verplaatsen.³

³ zie o.m. PB L 149 van 5.7.1971, blz. 2 en de geconsolideerde versie : PB nr. L 28 van 30.1.1997, blz. 1, onder voorbehoud van de latere wijzigingen daarvan).

WERKMETHODE

De Commissie grensarbeiders heeft haar onderzoek aangevat met de bestudering van een werkdocument dat uitging van het voorzitterschap en dat een eerste inventarisatie omvatte van mogelijke knelpunten zoals die beschreven waren in de talrijke rapporten, studies, papers, enz. die de laatste jaren met betrekking tot de grensarbeidersproblematiek zijn verschenen. Op verzoek van sommige commissieleden, werd die lijst aangevuld met thema's die ze eveneens behandeld wensten te zien, zoals bijvoorbeeld de eventuele invloed van het verdrag op de Vlaamse arbeidsmarkt.

Het grondige onderzoek dat de Commissie grensarbeiders aan elk van de geselecteerde thema's heeft gewijd, gaf uiteindelijk aanleiding tot een aanbeveling, een vaststelling of een schrapping.

Een schrapping vond plaats wanneer de Commissie grensarbeiders van oordeel was dat het opgeworpen probleem in tussentijd om een of andere reden zonder voorwerp was geworden en bijgevolg geen enkele vermelding in het rapport behoefde.

Als bijlage 1 (zie deel III) wordt volledigheidshalve nog een inventaris van de geschrapte items aan het rapport toegevoegd.

De vaststellingen omvatten een aantal situaties waarvan de Commissie grensarbeiders meende dat ze weliswaar geen aanleiding gaven tot het formuleren van een aanbeveling maar die toch belangrijk genoeg waren om in het rapport te worden vermeld.

De aanbevelingen ten slotte betreffen voorstellen tot oplossing of bepaalde acties voor gevallen die volgens de Commissie grensarbeiders wezenlijke knelpunten vormen of voor situaties die volgens haar correctie of bijzondere aandacht behoeven.

Zowel de aanbevelingen als de vaststellingen zijn in het rapport in willekeurige volgorde gerangschikt.

De Commissie grensarbeiders heeft beslist nu reeds het onderhavige rapport voor te leggen teneinde de parlementsleden toe te laten bij de behandeling van het wetsontwerp houdende goedkeuring van het nieuwe belastingverdrag tussen België en Nederland kennis te hebben van de aanbevelingen of vaststellingen die de Commissie grensarbeiders op het vlak van de fiscaliteit en de sociale zekerheid van grensarbeiders naar aanleiding van dat nieuwe belastingverdrag heeft geformuleerd. De andere aspecten van haar opdracht, met name de eventuele invloed van het verdrag op de Vlaamse arbeidsmarkt en de eventuele problemen van grensarbeiders in hun betrekkingen met de andere buurlanden, zullen het voorwerp uitmaken van een later te redigeren afzonderlijk rapport.

SAMENSTELLING VAN DE COMMISSIE GRENSARBEIDERS

Voorzitter :

de heer Jean – Marc DELPORTE, adjunct-administrateur-generaal der belastingen, en in zijn afwezigheid, de heer Arie GEENS, directeur bij de Administratie van Fiscale Zaken.

Secretaris :

Mevrouw Sabine VAN WIELENDAELE en de heer Eric BAKKERS, respectievelijk inspecteur en verificateur bij de Administratie van Fiscale Zaken.

Vaste Leden (in willekeurige volgorde) :

a) werkgeversorganisaties :

**de heer Jean BAETEN, fiscaal adviseur VBO;
Mevrouw Veerle VERMEULEN, adviseur VEV-studiedienst;**

b) werknemersorganisaties :

**Mevrouw Sabine SLEGERS, juridisch adviseur ACLVB;
de heer Jos POUKENS, ACV-Limburg grensarbeidersdienst;
de heer Roger DESSERS, ABVV Limburg, later vervangen door
Mevrouw Cynthia DEMAN, ABVV verantwoordelijke Dienst Grensarbeiders;**

c) vertegenwoordigers grensarbeiders :

de heer Diederik VERWEYEN, voorzitter V.Z.W. Vereniging voor Grensarbeiders;

d) politieke partijen :

**de heren Volksvertegenwoordigers Hubert BROUNS (CD&V) en
Peter VANVELTHOVEN (SP.A);**

e) deskundigen :

Prof. dr. Yves JORENS, RUG, UIA en Max Planckinstituut;

f) vertegenwoordigers ministeries :

Financiën :

**de heer Philip GYSEN, eerste attaché van financiën bij de Administratie van Fiscale Zaken;
de heren Stanislas QUINTENS en Dirk CANIPEL, respectievelijk directeur en inspecteur bij de Administratie van de Ondernemings- en Inkomensfiscaliteit;**

Sociale Zaken :

de heer Hendrik HERMANS, adjunct-adviseur van de dienst Internationale Betrekkingen van het Bestuur van de Sociale Zekerheid;

Tewerkstelling en Arbeid :

de heer Joris VAN SEVEREN, adviseur bij de Directie Werkloosheid.

DEEL I

FISCALITEIT

AANBEVELINGEN

VAN DE

COMMISSIE

GRENSARBEIDERS

AANBEVELING 1

Betaling van Belgische en Nederlandse inkomstenbelastingen in hetzelfde jaar

Schets van het probleem

Onder het huidige Belgisch-Nederlandse dubbelbelastingverdrag van 19 oktober 1970 zijn de bezoldigingen die Belgische grensarbeiders in Nederland verkrijgen, in principe in België belastbaar. De Nederlandse werkgever zal echter bij de uitbetaling van de bezoldiging geen Belgische bedrijfsvoorheffing inhouden. De betrokken belastingplichtige verkrijgt dus iedere maand een brutoloon zonder aftrek van Nederlandse of Belgische belastingen en zal slechts op het ogenblik van de regularisatie van zijn fiscale toestand in België geconfronteerd worden met de betaling van het volledige bedrag van de verschuldigde personenbelasting, tenzij hij in de loop van het inkomstenjaar vrijwillige voorafbetalingen aan de Belgische fiscus zou hebben gedaan.

Onder het nieuwe dubbelbelastingverdrag van 5 juni 2001 zijn de bezoldigingen van die grensarbeider in principe in Nederland belastbaar, waardoor de Nederlandse werkgever normaliter maandelijks loonbelasting zal inhouden. De betrokkene zal bijgevolg iedere maand een gevoelig lager netto-inkomen overhouden.

De Commissie grensarbeiders vreest dat vooral in de eerste twee jaren van effectieve toepassing van het nieuwe dubbelbelastingverdrag (in principe 2003 en 2004) de voormelde combinatie van de inhouding van de Nederlandse loonbelasting voor het lopende jaar en de betaling ineens tijdens datzelfde jaar van het volledige bedrag van de Belgische personenbelasting die verschuldigd is over een daaraan voorafgaand jaar, aanleiding kan geven tot financiële moeilijkheden voor een aantal grensarbeiders.

Aanbeveling

De Commissie grensarbeiders acht het aangewezen dat het Ministerie van Financiën de aandacht van de grensarbeiders zou vestigen op de reeds bestaande mogelijkheid om vrijwillige voorafbetalingen te doen. De Administratie van de ondernemings- en inkomensfiscaliteit publiceert inderdaad ieder jaar een officieel bericht betreffende de voorafbetalingen van belastingen in het algemeen. In dat bericht wordt ook ruime aandacht besteed aan de vrijwillige voorafbetalingen welke alle belastingplichtigen (natuurlijke personen) kunnen doen die, om welke reden dan ook, bij de regularisatie van hun fiscale toestand nog een belastingsupplement moeten betalen. Dergelijke voorafbetalingen geven de betrokkenen bovendien recht op een belastingvermindering (bonificatie).

De Commissie grensarbeiders merkt op dat de administratie de belastingplichtigen weliswaar de keuze laat de bedragen te bepalen welke zij vooraf wensen te betalen, maar hen toch aanraadt ieder kwartaal één vierde van het vermoede belastingsupplement te storten. In de veronderstelling dat het nieuwe dubbelbelastingverdrag voor de eerste maal toepassing zou vinden op bezoldigingen die vanaf 1 januari 2003 worden betaald of toegekend, zouden de betrokken

belastingplichtigen binnen een redelijke termijn vóór de vervaldatum (d.i. 10 april) van het eerste kwartaal van het jaar 2002 van deze mogelijkheid moeten worden ingelicht.

Tijdens haar vergaderingen, heeft de Commissie grensarbeiders gepleit voor een individuele aanschrijving van de belanghebbende grensarbeiders door de Administratie. Door de vertegenwoordiger van de Administratie van de Ondernemings- en Inkomensfiscaliteit is intussen bevestigd dat op 28 maart 2002 naar alle betrokken belastingplichtigen een individuele brief in dat verband is verstuurd.

De Commissie grensarbeiders beveelt verder aan dat de grensarbeiders terzake ook ingelicht zouden worden :

- **door hun Nederlandse werkgevers die daartoe aangespoord zouden kunnen worden door de bevoegde Belgische werkgeversorganisaties; en**
- **door de bevoegde werknemersorganisaties en belangengroeperingen van Belgische grensarbeiders.**

Op het vlak van een eventueel uitstel van betaling van belastingen in België, heeft de Commissie grensarbeiders vastgesteld dat het inzake directe belastingen niet mogelijk is aan bepaalde categorieën van belastingschuldigen een algemene afwijking toe te staan op de in het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992 (WIB 92) opgelegde verplichting om de verschuldigde belastingen en voorheffingen binnen de in de wet gestelde termijn te betalen. Zulke maatregel zou immers neerkomen op het toekennen van een voorrecht aan één of meerdere categorieën van belastingplichtigen, hetgeen door artikel 172 van de Grondwet verboden is.

Volgens de informatie waarover de Commissie grensarbeiders beschikt, kunnen de grensarbeiders die moeilijkheden zouden ondervinden om hun fiscale schulden binnen de bij de wet gestelde termijnen te vereffenen, zich door middel van een gemotiveerd verzoek evenwel steeds wenden tot hun ontvanger der belastingen die gemachtigd is om, onder zijn persoonlijke verantwoordelijkheid en aansprakelijkheid, in individuele gevallen en rekening houdend met de feitelijke omstandigheden eigen aan ieder verzoek, aanvullende betalingstermijnen te verlenen. In geval van niet akkoord met de beslissing ad hoc van de ontvanger der belastingen, hebben de belanghebbenden alleen nog de mogelijkheid zich te richten tot de Contactcel Invordering van de Algemene Administratie van de belastingen (RAC – Financietoren – 21ste verdieping – Kruidtuinlaan 50 bus 55 te 1010 BRUSSEL). Deze cel heeft als taak een oplossing te zoeken voor de problemen die de belastingplichtigen in financiële moeilijkheden in hun omgang met de ontvanger kunnen ondervinden. Zonder ook maar enige afbreuk te willen doen aan deze principieel exclusieve bevoegdheid van de ontvanger, pleit de Commissie grensarbeiders er toch voor dat de belastingontvangers louter ingelicht zouden worden van de mogelijkheid dat het nieuwe belastingverdrag in zijn eerste toepassingsperiode aanleiding zou kunnen geven tot betalingsmoeilijkheden bij bepaalde belastingplichtigen.

Bovendien kunnen de betrokkenen in voorkomend geval bij de gewestelijke directeur invordering een verzoek indienen om, met toepassing van artikel 417, WIB 92, vrijstelling van nalatigheidsinterest te verkrijgen.

De Commissie grensarbeiders beveelt aan dat de aandacht van de belanghebbende grensarbeiders ook op het bestaan van laatstbedoelde mogelijkheden gevestigd moet worden, naast de bovenvermelde vrijwillige voorafbetalingen.

AANBEVELING 2

Fiscale aftrekbaarheid van de particuliere ziektekostenverzekeringspremie

Schets van het probleem

In België wonende en in Nederland werkende grensarbeiders waarvan het brutoloon meer bedraagt dan de in Nederland toegelaten inkomensgrens⁴ voor onderwerping aan de verplichte ziekteverzekering (ziekenfondswet) en grensarbeiders met een ambtenarenstatuut (ongeacht de hoogte van het loon), zijn niet verplicht verzekerd bij een Nederlands ziekenfonds. Zij zijn enkel verzekerd op grond van de AWBZ (Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten) die een volksverzekering omvat en slechts bepaalde uitzonderlijk zware risico's dekt. Deze AWBZ kan niet beschouwd worden als een regeling die naar inhoud vergelijkbaar is met het Belgische stelsel van geneeskundige verstrekkingen⁵.

De betrokken grensarbeiders dienen zich bijgevolg in principe aanvullend particulier te laten verzekeren voor verstrekkingen die in België tot het wettelijke basispakket behoren. De premies die zij in het kader van een dergelijke vrijwillige particuliere ziektekostenverzekering betalen, zijn naar Belgisch belastingrecht geen aftrekbare beroepskosten, aangezien overeenkomstig artikel 52, 7°, WIB 92 alleen de wettelijk verplichte sociale bijdragen aftrekbaar zijn.

De betrokken grensarbeiders kunnen bovendien niet tot de georganiseerde regeling op basis van hoedanigheid van "ingeschrevene in het Rijksregister der natuurlijke personen" toetreden ingevolge de bepalingen van artikel 32, eerste lid, 15°, tweede lid, eerste streepje van de Wet betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen, gecoördineerd op 14 juli 1994. Daaruit volgt op fiscaal vlak dat de bijdragen die de grensarbeiders als ingeschrevene in het Rijksregister van de natuurlijke personen zouden betalen, niet kunnen aangemerkt worden als persoonlijke bijdragen ter uitvoering van de sociale wetgeving. De aftrek als beroepskost op basis van het voormelde artikel 52, 7°, WIB 92 is derhalve niet mogelijk.

Aanbeveling

De Commissie grensarbeiders heeft vastgesteld dat het hoger vermelde probleem reeds het voorwerp uitmaakt van het wetsvoorstel nr. 74/1 - 1999 tot wijziging van artikel 32 van de gecoördineerde wet van 14 juli 1994 betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en artikel 52, WIB 92, dat werd ingediend door de heer

⁴ 30.700 EUR per 1 januari 2002.

⁵ OPMERKING: In een arrest dd. 21 juni 1993 heeft het Hof van Cassatie gesteld dat personen, die in België verblijven en gerechtigde zijn krachtens een buitenlandse regeling van verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging ZELFS AL DEKT DIE SLECHTS BEPAALDE RISICO'S, zoals bijvoorbeeld de AWBZ, uitgesloten worden van de werkingssfeer van de Belgische ziekte- en invaliditeitswet.

Volksvertegenwoordiger Hubert BROUNS⁶. Dit wetsvoorstel is dus niet beperkt tot de fiscale aspecten van het vraagstuk maar beoogt ook een correctie op het vlak van de sociale zekerheidswetgeving.

Aangezien door dit wetsvoorstel reeds een aanzet werd gegeven voor een discussie van de problematiek op het allerhoogste politieke niveau in België, kan de Commissie grensarbeiders alleen maar aanbevelen dat de bevoegde commissie van de Kamer van Volksvertegenwoordigers de bespreking van het wetsvoorstel zo snel mogelijk zou aanvatten.

De Commissie grensarbeiders merkt ter zake volledigheidshalve op dat het nieuwe Belgisch-Nederlandse dubbelbelastingverdrag als hoofdregel het recht van belastingheffing van de bezoldigingen van grensarbeiders niet langer aan de woonstaat toekent, maar aan de werkstaat. Het nieuwe belastingverdrag omvat inderdaad in tegenstelling tot het huidige verdrag van 19 oktober 1970 geen grensarbeidersregeling meer, maar stelt de inkomsten van grensarbeiders overeenkomstig de basisprincipes van het model van belastingverdrag van de OESO belastbaar in de Staat waar de werkzaamheid wordt uitgeoefend.

Bijgevolg zal de gevraagde aftrek van de particuliere ziektekostenverzekering als beroepskost normaliter in principe nog slechts van belang zijn voor de inkomsten onderworpen aan het progressievoorbehoud, voor de berekening van de aanvullende gemeentebelasting en voor de niet-actieven.

⁶ Kamer van Volksvertegenwoordigers, Buitengewone zitting 1999, 9 september 1999.

AANBEVELING 3

Informatievoorziening

Schets van het probleem

De Commissie grensarbeiders heeft enerzijds vastgesteld dat er tot op heden geen enkele bijzondere informatiebrochure vanwege de Belgische belastingadministratie bestaat ten behoeve van de grensarbeiders. De enige brochures waarin de betrokkenen op dit ogenblik specifieke informatie van overheidswege kunnen vinden, zijn de jaarlijkse voorlichtingsbrochures ten behoeve van Belgische grensarbeiders in Nederland (of omgekeerd) die door het Secretariaat-generaal van de Benelux Economische Unie worden uitgegeven, en de door de Nederlandse belastingdienst uitgegeven brochures op het vlak van werken in de grensstreek.

De Commissie grensarbeiders merkt anderzijds op dat het nieuwe Belgisch-Nederlandse dubbelbelastingverdrag van 5 juni 2001 fundamentele wijzigingen aanbrengt aan de belastingstatus van grensarbeiders, niet in het minst door de vervanging van het woonplaatsstaatbeginsel door het werkstaatprincipe op het vlak van de toewijzing van de heffingsbevoegdheid over inkomsten van grensoverschrijdende arbeid, en meent dan ook dat het wenselijk is dat de grensarbeiders daarover gerichte informatie zouden verkrijgen.

De Commissie grensarbeiders heeft verder kunnen constateren dat de Nederlandse Commissie grensarbeiders, ondanks het feit dat de voorlichting die aldaar door de Belastingdienst en de gespecialiseerde instellingen (zoals het Bureau Belgische Zaken) worden verstrekt, volgens die commissie een redelijk niveau heeft, van oordeel was dat het nog beter en efficiënter kon en geadviseerd heeft na te gaan of op het terrein van de voorlichting geen samenwerkingsverband met de Belgische autoriteiten kon uitgebouwd worden. De Nederlandse Commissie deed ter zake verschillende aanbevelingen, zoals met name het oprichten in de Nederlands-Belgische grensstreek van gezamenlijke informatiepunten van de Nederlandse en Belgische belastingadministratie en instellingen werkzaam op het terrein van de sociale zekerheid, waar de betrokkenen (zowel werknemers als werkgevers als zelfstandige ondernemers zonder personeel) tijdens spreekuren terecht kunnen met vragen over onder meer de fiscaliteit en de sociale zekerheid, de creatie van een platform voor telefonische en elektronische informatievoorziening en de gezamenlijke ontwikkeling van informatiebrochures.

De Commissie grensarbeiders werd ervan in kennis gesteld dat Minister van Financiën REYNDERS en zijn collega van Sociale Zaken, Frank VANDENBROUCKE, ingestemd hebben met het voorstel van de heer Staatssecretaris W. BOS om een ambtelijke werkgroep te belasten met het onderzoek van inzonderheid de voorstellen van de Commissie Linschoten inzake informatievoorziening.

Aanbeveling.

De Commissie grensarbeiders beveelt aan dat de laatstbedoelde werkgroep zo vlug mogelijk een aantal gezamenlijke initiatieven op het vlak van informatievoorziening voor de grensarbeiders en de ondernemers in de grensstreek zou helpen realiseren. Daarbij acht de Commissie grensarbeiders van essentieel belang de instelling van één of meer gemeenschappelijke informatiepunten en van een gemeenschappelijk platform voor telefonische en elektronische informatievoorziening, evenals het opstellen van gezamenlijke informatiebrochures.

De Commissie grensarbeiders meent dat de ten behoeve van de Belgische grensarbeiders in Nederland ter beschikking gestelde informatie in ieder geval voldoende duidelijkheid zou moeten verschaffen over een aantal vraagstukken inzake de toepassing van de Nederlandse belastingwetgeving die na de inwerkingtreding van het nieuwe belastingverdrag zeer actueel zullen worden, zoals bijvoorbeeld de waardebepaling van de eigen woning, de aftrekbaarheid van de premies die verder in België worden gestort in het kader van het pensioensparen of een levensverzekeringscontract en de inhaalregeling in Nederland.

De Commissie grensarbeiders beveelt aan dat de diensten van de belastingadministratie en de diensten bevoegd op het vlak van de sociale zekerheid versterkt zouden worden met de nodige eenheden om deze informatievoorziening mogelijk te maken.

De Commissie grensarbeiders vraagt dat de voormelde werkgroep ook de passende aandacht zou schenken aan de talrijke informatie die reeds in het kader van het EURES-netwerk (European Employment Services), de Benelux en sommige andere organisaties aan de grensarbeiders wordt verstrekt.

AANBEVELING 4

Negatieve inkomenseffecten in individuele gevallen

Schets van het probleem

Een van de voornaamste opdrachten van de Commissie grensarbeiders bestond erin na te gaan of de toepassing van de bepalingen van het nieuwe dubbelbelastingverdrag van 5 juni 2001 in vergelijking met de grensarbeidersregeling onder het bestaande verdrag van 19 oktober 1970, al dan niet aanleiding zou geven tot negatieve inkomenseffecten voor de Belgische grensarbeiders die in Nederland zijn tewerkgesteld. Met het oog op dat onderzoek heeft de Commissie grensarbeiders een aantal typesituaties geselecteerd die geacht werden representatief te zijn voor de betrokken sector.

Ter zake werd uitgegaan van de volgende drie basissituaties:

- gehuwde belastingplichtigen met één inkomen;
- gehuwde belastingplichtigen tweeverdieners;
- alleenstaande belastingplichtigen.

Voor elk van die situaties heeft de Commissie grensarbeiders een aantal inkomenscategorieën gedefinieerd en werd parallel rekening gehouden met personen (=kinderen) ten laste variërend van 0 tot 4.

Als onroerend inkomen werd een voor de betrokken gezinssituatie gemiddeld kadastraal inkomen in aanmerking genomen en werd rekening gehouden met aftrekbare intresten van een hypothecaire lening.

De Commissie grensarbeiders heeft er bewust voor gekozen om zowel de fiscale als de parafiscale druk op het gezinsinkomen te meten teneinde een globaal beeld te verkrijgen van de financiële impact van de fiscale en sociale zekerheidswetgeving. De Commissie grensarbeiders is de Nederlandse autoriteiten zeer erkentelijk voor de verkregen medewerking bij de raming van de Nederlandse fiscale en parafiscale druk op het gezinsinkomen na de inwerkingtreding van het nieuwe verdrag.

Voor verdere details en toelichting inzake de verschillende berekeningen kan worden verwezen naar de als bijlage 2 toegevoegde uitgebreide documentatie ad hoc.

Uit de doorlichting van de betrokken resultaten leidt de Commissie grensarbeiders af dat de invoering van het nieuwe belastingverdrag in de meerderheid van de gevallen een bescheiden tot soms aanzienlijk *voordelig* effect zal hebben op het netto-inkomen van de Belgische grensarbeider.

Daarentegen werd een *negatief* inkomenseffect vastgesteld in de volgende gevallen :

- gehuwde belastingplichtigen met één enkel bescheiden inkomen en met kinderen ten laste; bij een wat hoger inkomen treedt in deze situatie slechts een nadelig effect op vanaf 3 kinderen ten laste;
- gehuwde belastingplichtige tweeverdieners met twee bescheiden inkomens en vanaf 2 kinderen ten laste; naarmate het aantal kinderen ten laste

toeneemt (vanaf 3) doet zich in deze situatie hetzelfde fenomeen voor als in de situatie van de gehuwden éénverdieners, met name dat een hoge kinderlast ook bij de hogere inkomens resulteert in een negatief inkomenseffect;

- alleenstaande belastingplichtigen met veel kinderen ten laste (4) ondergaan ook een eerder bescheiden negatief inkomenseffect.

De aandacht wordt erop gevestigd dat de voormelde negatieve inkomenseffecten niet-limitatief zijn en dat niet kan worden uitgesloten dat ook in sommige andere gevallen een negatief inkomenseffect kan ontstaan.

De voormelde negatieve inkomenseffecten vloeien in belangrijke mate voort uit de wijze waarop in Nederland en in België een belastingvoordeel wegens kinderen ten laste wordt toegekend. In België neemt dat voordeel progressief toe in functie van het aantal kinderen ten laste terwijl het voordeel in Nederland vanaf het eerste kind ten laste volledig wordt toegekend en niet varieert in functie van het aantal kinderen.

De maatregelen die in België zijn ingevoerd met de Wet van 10 augustus 2001 houdende hervorming van de personenbelasting met als belangrijkste krachtlijnen, de vermindering van de fiscale druk op de inkomsten uit arbeid, de opheffing van de ongunstige fiscale maatregelen voor gehuwden en het beter rekening houden met de kinderlast, zullen er op termijn toe strekken dat de trend die momenteel inzake de negatieve inkomenseffecten wordt vastgesteld bij de evaluatie van de resultaten van de berekeningen, zich alleszins zal doorzetten en wellicht nog zal worden verscherpt.

Deze hervorming van de personenbelasting in België wordt evenwel trapsgewijze ingevoerd en zal pas zijn volle uitwerking hebben vanaf het aanslagjaar 2005, inkomsten van het jaar 2004.

De Commissie grensarbeiders heeft aan de andere kant vastgesteld dat het principe van de compensatie van de nadelige inkomenseffecten die voor Nederlandse grensarbeiders zouden ontstaan uit de wijziging van de heffingsbevoegdheid op het vlak van de inkomsten uit grensoverschrijdende arbeid, reeds als een verworven recht is aan te merken, vermits dat principe formeel werd ingeschreven in artikel 27 van het nieuwe belastingverdrag. De Commissie grensarbeiders merkt op dat de Nederlandse Commissie grensarbeiders deze unilaterale compensatieregeling dermate belangrijk achtte dat zij een tiental aanbevelingen heeft gedaan over de wijze waarop de bepalingen van het genoemde artikel 27 zo adequaat mogelijk kunnen worden geïmplementeerd.

Aanbeveling

De Commissie grensarbeiders beveelt aan dat de negatieve inkomenseffecten voor belastingplichtigen die voor het laatste toepassingsjaar van het dubbelbelastingverdrag van 1970 het statuut van “grensarbeider” hebben, geneutraliseerd worden en dat de uitvoeringsmodaliteiten daarvan zo spoedig mogelijk in een technische werkgroep worden uitgewerkt.

AANBEVELING 5

Kwalificatieproblemen

Schets van het probleem

Artikel 28 van het nieuwe belastingverdrag omvat in overeenstemming met het OESO-modelverdrag de zogenoemde procedure voor onderling overleg. In paragraaf 3 van dat artikel is meer in het bijzonder bepaald dat de bevoegde autoriteiten van de verdragsluitende Staten zullen trachten in onderlinge overeenstemming moeilijkheden of twijfelpunten op te lossen die met betrekking tot de interpretatie of de toepassing van het verdrag mochten rijzen.

De ervaringen in het kader van de bestaande overeenkomst van 1970 tonen volgens de Commissie grensarbeiders duidelijk aan dat grensarbeiders in het verleden geconfronteerd konden worden met het feit dat België en Nederland ten aanzien van bepaalde inkomsten verschillende verdragskwalificaties hanteerden, wat soms aanleiding gaf tot dubbele belasting. De Commissie grensarbeiders heeft vastgesteld dat de bevoegde belastingautoriteiten voor dergelijke probleemgevallen doorgaans telkens een oplossing hebben kunnen bereiken op basis van de verdragsrechtelijke overlegprocedure.

De Commissie grensarbeiders is van oordeel dat het zou getuigen van goed bestuur en bovendien de rechtszekerheid ten goede zou komen indien de belastingadministraties van beide landen, ondanks het feit dat het nieuwe verdrag nog niet in werking is getreden, zoveel mogelijk zouden trachten waar nodig een gezamenlijke uitleg te geven met betrekking tot de in het verdrag opgenomen uitdrukkingen, zodat reeds in het eerste jaar van toepassing van het Verdrag onder de verdragsluitende partijen een maximale eensgezindheid zou bestaan over welk verdragsartikel op welke inkomsten toepasselijk is.

Volgens sommige Commissieleden zou inzonderheid meer duidelijkheid moeten worden verschaft wat betreft de kwalificatie voor de toepassing van de verdragsbepalingen op stamrechten, VUT-uitkeringen, WAO-uitkeringen, ziektevergoedingen, opzeggingsvergoedingen, enz.

Aanbeveling

De Commissie grensarbeiders beveelt aan dat de Belgische en Nederlandse belastingadministraties zo vlug mogelijk zouden onderzoeken in welke gevallen in de huidige stand van de wetgeving problemen op het gebied van de verdragskwalificatie van inkomsten zouden kunnen worden verwacht, een maximale inspanning zouden leveren om daarvoor een gezamenlijke uitleg na te streven en die gemeenschappelijke interpretatie ook tijdig ter kennis van de belastingplichtigen zouden brengen.

AANBEVELING 6

Aanvullende gemeentebelasting op de personenbelasting

Schets van het probleem

De Commissie grensarbeiders heeft vastgesteld dat ingevolge de bepaling van punt 24, a van Protocol I bij het nieuwe Belgisch-Nederlandse dubbelbelastingverdrag, België het recht van heffing van de aanvullende belastingen die door de Belgische gemeenten en agglomeraties worden vastgesteld (PB/gem en PB/agg) behoudt ter zake van de beroepsinkomsten van de Belgische rijksinwoners die overeenkomstig het nieuwe verdrag in Nederland zijn belast en in België met progressievoorbehoud van PB zijn vrijgesteld. Volgens de betrokken protocolbepaling mogen de voormelde aanvullende belastingen worden berekend op de belasting die in België verschuldigd zou zijn in het geval bedoelde inkomsten uit bronnen in België werden verkregen.

Met betrekking tot ingevolge het Verdrag vrijgestelde beroepsinkomsten van Nederlandse oorsprong, kunnen volgende vrijstellingen, aftrekken en belastingverminderingen (uiteeraard naast de aftrek van de in Nederland betaalde verplichte sociale zekerheidsbijdragen) in aanmerking worden genomen voor de berekening van de PB-Gem:

- * Bruto belastbaar inkomen
 - vrijstelling woon-werkverkeer art. 38, eerste lid, 9°, WIB 92
(de werkgeversbijdragen woon-werkverkeer moeten in de belastbare basis worden begrepen)
 - + forfait beroepskosten (art. 51 WIB 92) + forfait verre verplaatsingen
- OF - werkelijke beroepskosten art. 49, WIB 92

Samen met netto onroerende, roerende en diverse inkomsten :
TOTAAL GEZAMENLIJK NETTO-INKOMEN

- * Van dit totaal gezamenlijk netto-inkomen aftrekbare uitgaven :
 - Bijkomende interestaftrek art. 104, 9°; 115 en 116, WIB 92
 - Onderhoudsuitkeringen art. 104, 1° en 2°, WIB 92
 - Giften art. 104, 3°- 5°, 107-110 WIB 92
 - Uitgaven voor kinderopvang art. 104, 7°, 113-114 WIB 92
 - Uitgaven onderhoud geklasseerde monumenten art. 104, 8°, WIB92
 - Bezoldigingen huisbediende art. 104, 6°, 112 WIB 92
 - (Bijdragen cumulatieactiviteit ambtenaren)
 - (Bijzondere bijdragen sociale zekerheid, in jaar x betaald).

? Totaal NETTO-GEZAMENLIJK BELASTBAAR INKOMEN
X aanslagvoeten PB

= BASISBELASTING

- * Deze basisbelasting wordt verminderd met :
- a) belasting op belastingvrije som (inclusief toeslagen) art. 131 t.e.m. 145, WIB 92
- b) belastingverminderingen

b.1) code P : werknemersbijdrage groepsverzekering	art. 145 ¹ , 1 ^o , en 145 ³
b.2) uitgaven vak IX :	
- levensverzekering lange termijnsparen	art. 145 ¹ , 2 ^o en 145 ⁴ en 6
- verhoogde vermindering bouwsparen	art. 145 ¹ , 2 ^o en 145 ¹⁷⁻²⁰
- pensioensparen - lange termijnsparen	art. 145 ¹ , 5 ^o en 145 ⁸⁻¹⁶
- kapitaalaflossingen lange termijnsparen	art. 145 ¹ , 3 ^o en 145 ⁵ en 6
- verhoogde vermindering bouwsparen	art. 145 ¹ , 3 ^o en 145 ¹⁷⁻²⁰
- (verwerving werkgeversaandelen	art. 145 ¹ , 4 ^o en 145 ⁷)
- (bijdragen vrij pensioen meewerkende echtg. zelfstandige	art. 145 ¹ , 6 ^o en 145 ^{16bis})
- betalingen PWA (+ dienstencheques)	art. 145 ²¹⁻²³ , WIB 92

? ? OM TE SLANE BELASTING

- * - vermindering vervangingsinkomsten art. 146 t.e.m. 154, WIB92
- = VERMINDERDE BASISBELASTING
- belastingvermindering inkomsten van buitenlandse oorsprong,
andere dan beroepsinkomsten
- = Basis PB-Gem en PB-agg

De aandacht wordt erop gevestigd dat ALLE belastingverminderingen, aftrekken en vrijstellingen die momenteel gelden voor beroepsinkomsten van Belgische oorsprong, van toepassing zijn.

Momenteel bestaat blijkbaar nog enige onduidelijkheid over de wijze waarop de betrokken beroepsinkomsten in de belastbare basis voor de berekening van de aanvullende belastingen zullen worden betrokken, met name wat betreft de aftrek van de in Nederland betaalde inkomstenbelastingen.

Aanbeveling

De Commissie grensarbeiders beveelt aan dat de bevoegde belastingadministratie zo snel mogelijk volledige duidelijkheid zou verschaffen over de wijze waarop de desbetreffende beroepsinkomsten in het berekeningsproces voor de toepassing van de voormelde protocolbepaling zullen worden betrokken.

AANBEVELING 7

Inwerkingtreding en toepassing van het nieuwe dubbelbelastingverdrag

Schets van het probleem

De Commissie grensarbeiders acht het wenselijk dat de nieuwe overeenkomst tot het vermijden van dubbele belasting tussen België en Nederland reeds toepassing zou vinden op de inkomsten die toegekend of betaalbaar gesteld worden vanaf 1 januari 2003 (bronbelastingen) of die verbonden zijn aan belastbare tijdperken die eindigen op of na 31 december 2003 (andere belastingen). Zulks kan slechts gerealiseerd worden wanneer het Verdrag nog in de loop van 2002 tijdig in werking zou treden.

Overeenkomstig zijn artikel 33 treedt het nieuwe belastingverdrag in werking op de vijftiende dag na de datum van ontvangst van de tweede kennisgeving van de voltooiing van de procedures die door de wetgeving van de betrokken Staat voor de inwerkingtreding van het Verdrag zijn vereist.

Aanbeveling

De Commissie grensarbeiders beveelt aan dat alle instanties die op een of andere manier tussenkomen in de voorbereiding van de inwerkingtreding van het nieuwe Belgisch-Nederlandse dubbelbelastingverdrag hun taak met bekwame spoed zouden volbrengen, zodat de hierboven vooropgestelde timing op het vlak van de toepassing van het nieuwe verdrag gerealiseerd kan worden.

AANBEVELING 8

Verschillen op het vlak van de belastbare grondslag

Schets van het probleem

De Commissie grensarbeiders heeft vastgesteld dat er belangrijke verschillen zijn tussen België en Nederland niet alleen op het vlak van de toepasselijke belastingtarieven, maar ook op gebied van de wijze van vaststelling van de belastbare grondslag.

De Commissie grensarbeiders is er zich terdege van bewust dat deze verschillen tot belangrijke consequenties kunnen leiden ten name van personen die grensoverschrijdende werkzaamheden verrichten en dat er een raakpunt bestaat tussen het nieuwe belastingverdrag en de hiervoor bedoelde verschillen in die zin dat de verdragsrechtelijke toewijzing van het recht van belastingheffing over een inkomen aan deze of gene staat, uiteraard impliceert welk nationaal belastingrecht concreet toepassing vindt.

De Commissie grensarbeiders heeft unaniem beslist dat het te ver zou leiden om al de in het bestek van dit onderzoek eventueel van belang zijnde verschilpunten in kaart te brengen, maar dat kan worden volstaan met de uitlichting van één voorbeeld op het vlak van de fiscaliteit van de personenauto dat zeker niet zonder belang is voor de grensarbeiders.

Aftrek autokosten :

Naar *Belgisch* belastingrecht kunnen werknemers de kosten met betrekking tot hun auto die zij ook gebruiken voor de uitoefening van hun beroepswerkzaamheid, als beroepskost aftrekken. Onder de huidige Belgische belastingwetgeving kunnen de autokosten in principe in drie categorieën worden ingedeeld :

- de kosten met betrekking tot het woon-werkverkeer die forfaitair op 0,15 EUR per kilometer worden geraamd;
- de kosten met betrekking tot de overige beroepsverplaatsingen, waarvoor de aftrek van de werkelijke kosten, met bijhorende aftrekbepanking tot 75 % geldt;
- de kosten met betrekking tot privé-verplaatsingen, die niet aftrekbaar zijn.

Het forfait van 0,15 EUR per km omvat alle rechtstreekse en onrechtstreekse kosten met betrekking tot het gebruik van het voertuig, zoals de afschrijving van het voertuig en toebehoren, de verzekeringspremie, verkeersbelasting, kosten voor brandstof, olie en smeermiddelen, onderhoudskosten, enz.

De kosten waarvoor de 75 % beperking geldt, zijn grotendeels dezelfde als die welke geacht worden te zijn begrepen in het forfait van 0,15 EUR per km. De 75%-beperking geldt echter niet voor brandstofkosten, mobilfoon- en financieringskosten; het beroepsgedeelte van die laatstbedoelde kosten blijft derhalve volledig aftrekbaar.

Naar *Nederlands* belastingrecht kunnen de autokosten woon-werkverkeer ingevolge de nieuwe inkomstenbelastingwet 2001 niet meer als beroepskosten worden afgetrokken.

Firmawagen :

Wanneer uw werkgever u een firmawagen ter beschikking stelt zowel voor de uitoefening van uw beroep als voor het woon-werkverkeer, verkrijgt u naar *Belgisch* belastingrecht een belastbaar voordeel indien uw werkgever geheel of gedeeltelijk uw privé-gebruik en het woon-werkverkeer ten laste neemt. Dat voordeel wordt als volgt forfaitair geraamd: het voordeel is gelijk aan het aantal voor persoonlijk gebruik (met inbegrip van het woon-werkverkeer) afgelegde kilometers, vermenigvuldigd met het voordeel in euro per afgelegde kilometer dat vastgesteld is rekening houdend met het fiscaal vermogen (PK) en waarvan het geïndexeerd bedrag voor 2001 varieert van 0,1464 EUR voor 4 PK tot 0,4033 EUR voor 19 PK en meer. Voor de vaststelling van het voordeel uit het persoonlijk gebruik (met inbegrip van het woon-werkverkeer) van een firmawagen, mag het aantal kilometers voor een jaar in ieder geval niet lager zijn dan 5.000.

Als een werknemer een firmawagen ook privé gebruikt, moet voor het privé-gebruik naar *Nederlands* belastingrecht in principe een bedrag bij het belastbare inkomen worden geteld. Die bijtelling is een percentage van de catalogusprijs (de nieuwwaarde) van de auto. Betaalt u voor het privé-gebruik een eigen bijdrage aan de werkgever, dan mag die van de bijtelling worden afgetrokken. In het algemeen geldt dat 25 % van de waarde van de auto moet worden bijgeteld. Enkel indien men in 2001 niet meer dan 7.000 km privé heeft afgelegd, kan een lager percentage gelden: de betrokkene moet dan in de regel wel een rittenregistratie bijhouden. Het ter zake in aanmerking te nemen percentage is dan als volgt bepaald :

- niet meer dan 500 km : 0 %
- tussen 500 en 4000 km : 15% van de waarde van de auto
- tussen 4000 en 7000 km : 20% van de waarde van de auto
- meer dan 7000 km : 25% van de waarde van de auto.

Aanbeveling

Bovenvermelde vergelijking toont naar de mening van de Commissie grensarbeiders voldoende aan dat de inkomstenbelasting die in een identieke situatie in België of Nederland verschuldigd zou zijn, uiteindelijk sterk kan verschillen al naar de wijze waarop de belastbare grondslag langs beide zijden van de grens in een concreet geval is samengesteld. De Commissie grensarbeiders vestigt er dan ook de aandacht op dat de resultaten van de berekeningen die met betrekking tot de geselecteerde typegevallen werden gedaan en die als bijlage aan dit rapport zijn toegevoegd, met de nodige omzichtigheid moeten worden benaderd.

Hoe dan ook, de Commissie grensarbeiders beveelt aan dat België elk initiatief zou steunen dat gericht is op het wegwerken van de verschillen inzake tarieven en grondslag die in het kader van de verdere coördinatie van de nationale belastingwetgevingen op het niveau van de Europese Unie zouden worden genomen.

AANBEVELING 9

Behandeling van de fiscale dossiers van grensarbeiders in één enkele belastingcontrole

Schets van het probleem

De belastingdossiers van grensoverschrijdende werknemers/inwoners van België worden momenteel behandeld in verschillende over het ganse land verspreide lokale belastingdiensten (die elk bevoegd zijn al naar de woonplaats van de betrokkene binnen het ambtsgebied van die diensten valt). Dergelijke fiscale dossiers vertonen zonder enige twijfel een aantal gezamenlijke bijzondere kenmerken die in de huidige organisatiestructuur bijgevolg van al de betrokken controlerende ambtenaren de ter zake nodige extra belasting-technische kennis vereisen. Een aantal Commissieleden hebben de vraag gesteld of een centralisatie van de behandeling van deze belastingdossiers in één enkele belastingdienst niet wenselijk zou zijn met het oog op het maximaliseren van een doelmatige aanwending van de beperkte middelen en van een eenvormige behandeling van de dossiers. Zij vestigden ook de aandacht van de Commissie erop dat een dergelijke centralisatie ongetwijfeld ook nuttig zou zijn onder meer met het oog op de praktische uitvoering van de macro-economische compensatie die in Protocol II bij het nieuwe Belgisch-Nederlandse dubbelbelastingverdrag van 5 juni 2001 is vastgelegd.

Aanbeveling

De Commissie grensarbeiders beveelt aan dat in het kader van het COPERFIN-project (het moderniseringsproces van het Ministerie van Financiën binnen het Copernicus-project) zou worden onderzocht of het om de hogervermelde redenen niet nuttig zou zijn al de fiscale dossiers van grensoverschrijdende werknemers/inwoners van België (of toch ten minste de belastingdossiers van de Belgische grensarbeiders in Nederland) in één enkele belastingdienst onder te brengen.

VASTSTELLINGEN
VAN DE COMMISSIE
GRENSARBEIDERS

VASTSTELLING 1

Progressievoorbehoud en gescheiden belastingberekening

Schets van het probleem

Een commissielid merkte op dat de belastingdiensten in de praktijk nog steeds niet op afdoende wijze rekening zouden houden met een aantal arresten op het vlak van de toepassing van het progressievoorbehoud bij gemengde inkomsten, zodat de betrokken belastingplichtigen verplicht zouden zijn steeds een bezwaarschrift in te dienen om hun fiscale toestand recht te zetten. Daarbij wordt o.m. bedoeld op het arrest nr. 79/97 van 17 december 1997 van het Arbitragehof⁷, inzake de prejudiciële vraag betreffende de artikelen 126 en 155, WIB 92, gesteld door het Hof van Beroep te Luik. Dat arrest stelt inzonderheid vast dat de Ministerraad in zijn memorie de aandacht erop heeft gevestigd dat de Administratie der directe belastingen van haar eerder standpunt is teruggekomen en voortaan artikel 155, WIB 92 interpreteert in die zin dat de bewoordingen “het geheel van de inkomsten” niet meer de gecumuleerde beroepsinkomsten van de echtgenoten omvatten, maar enkel de beroepsinkomsten van de belastingplichtige die beroepsinkomsten in het buitenland heeft gehad welke in België van belasting zijn vrijgesteld. Het betrokken commissielid beweert dat de Administratie deze decumulatie van de beroepsinkomsten van de echtgenoten in casu in de praktijk niet automatisch zou toepassen.

Vaststelling

De Commissie grensarbeiders heeft vastgesteld dat de voormelde problematiek in beginsel zonder voorwerp is geworden. Inderdaad, de vertegenwoordiger van de Administratie van de Ondernemings- en Inkomensfiscaliteit in de Commissie grensarbeiders heeft meegedeeld dat laatstgenoemde Administratie in een procedure heeft voorzien die met ingang van aanslagjaar 2001 aan de belanghebbende belastingplichtigen de meest voordelige regeling zal toekennen (die berekening zal centraal gebeuren zodat het aanslagbiljet automatisch met de voor de belastingplichtige voordeligste oplossing rekening zal houden).

Ingevolge artikel 41 van de wet van 10 augustus 2001 houdende hervorming van de personenbelasting⁸, bepaalt artikel 155, WIB 92 voortaan uitdrukkelijk dat, bij een gemeenschappelijke aanslag, ook het principe zal toegepast worden van de gescheiden belastingberekening van de belasting op inkomsten die bij dubbelbelastingverdrag of internationale overeenkomst zijn vrijgesteld. Die berekening zal gebeuren per belastingplichtige op het netto-inkomen zoals dit is gevormd na toepassing van artikel 6 WIB 92. Volledigheidshalve wordt de aandacht erop gevestigd dat ingevolge artikel 42 van de voormelde hervormingswet een analoge regeling geldt voor de berekening van de belastingvermindering voor buitenlandse inkomsten die niet bij verdrag zijn vrijgesteld (aanpassing van artikel 156, WIB 92).

Ingevolge artikel 65 van de geciteerde hervormingswet treden beide hoger vermelde nieuwe bepalingen in werking vanaf aanslagjaar 2005 (inkomsten 2004).

⁷ bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad dd. 11 februari 1998.

⁸ bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad dd. 20 september 2001.

VASTSTELLING 2

Heffingskorting

Schets van het probleem

In het kader van de belastingherziening Wet Inkomstenbelasting 2001 (IB 2001) in Nederland, is besloten om de vroeger bestaande belastingvrije sommen om te zetten naar zogenoemde "heffingskortingen". Laatste bedoelde heffingskorting is een (vast) bedrag dat in mindering komt op de verschuldigde inkomstenbelasting en premies volksverzekering.

In het nieuwe Nederlandse belastingstelsel zijn aldus per 1 januari 2001 in totaal 12 heffingskortingen geïntroduceerd :

- algemene heffingskorting
- arbeidskorting
- ouderenkorting
- aanvullende ouderenkorting
- jonggehandicaptenkorting
- kinderkorting (< 16 jaar)
- aanvullende kinderkorting (< 16 jaar)
- combinatiekorting (< 12 jaar)
- alleenstaande ouderkorting
- aanvullende alleenstaande ouderkorting
- korting voor maatschappelijk beleggen
- korting beleggen in durfkapitaal

Vanaf 1 januari 2002 is hieraan de toetrederskorting toegevoegd.

Sinds 1 januari 2001 kunnen bepaalde buitenlandse belastingplichtigen kiezen om als binnenlandse belastingplichtige in Nederland in de belastingheffing te worden betrokken. Als een niet-inwoner gebruik maakt van het keuzerecht, heeft hij ook recht op het belastingdeel van de heffingskortingen. Maakt hij geen gebruik van dat keuzerecht, dan heeft hij normaliter geen recht op heffingskorting. Inwoners van België hebben echter op basis van de non-discriminatiebepaling van het dubbelbelastingverdrag steeds recht op de heffingskorting voor de inkomstenbelasting.

Als de partner van die grensarbeider geen of slechts een gering eigen inkomen heeft, dan krijgt die partner de heffingskorting (het maximumbedrag van de algemene heffingskorting bedraagt 1.576 euro) toch geheel of gedeeltelijk uitgekeerd als de betrokken grensarbeider na aftrek van zijn heffingskortingen en de aftrek ter voorkoming van dubbele belasting, nog belasting verschuldigd is.

Aan de Commissie grensarbeiders werd gevraagd na te willen gaan of een dergelijke aan de partner van een Belgische grensarbeider uitbetaalde heffingskorting, al dan niet als een belastbaar inkomen in België aan te merken is.

Vaststelling

De vertegenwoordiger van de Administratie van de Ondernemings- en Inkomensfiscaliteit heeft ter zake aan de Commissie grensarbeiders meegedeeld dat de voormelde betalingen van de heffingskorting aan de partners met geen of slechts een gering inkomen, in de huidige stand van de Belgische inkomstenbelastingwetgeving niet als een belastbaar inkomen kunnen worden aangemerkt. Dit geldt mutatis mutandis voor de andere hierboven vermelde heffingskortingen. Een en ander belet evenwel niet dat de principes op het vlak van het progressievoorbehoud onverkort van toepassing zijn.

De Commissie grensarbeiders heeft van deze verklaring akte genomen.

VASTSTELLING 3

Pensioensparen

Schets van het probleem

Een lid van de Commissie grensarbeiders vestigt de aandacht op een mogelijk probleem ingevolge het wegvallen van een aantal aftrekposten op het vlak van de Belgische personenbelasting naar aanleiding van de toewijzing van het recht van belastingheffing aan Nederland onder het nieuwe dubbelbelastingverdrag. In dat verband haalt hij het voorbeeld aan van de regeling voor pensioensparen waarbij de belastingplichtigen binnen een termijn van 10 jaar een minimum aantal van 5 stortingen dienen te verrichten om op 60 jaar een gunstige fiscale behandeling te kunnen genieten. Hij meent te weten dat iemand wiens in Nederland verkregen arbeidsinkomen in de personenbelasting belastbaar was en die bijvoorbeeld pas in 2000 een eerste storting in het kader van pensioensparen zou hebben gedaan, vanaf 2003 (dit is normaliter het eerste jaar waarop zijn arbeidsinkomen in Nederland belastbaar is) zijn verdere stortingen fiscaal niet meer kan valideren, en bijgevolg geen “fiscaal belang” meer heeft om nog verdere stortingen te verrichten en dus niet aan de termijn van 5 jaar komt.

Vaststelling

De vertegenwoordiger van de Administratie van de Ondernemings- en Inkomensfiscaliteit merkt voorafgaandelijk op dat het stelsel van pensioensparen in principe in het WIB 92 is geregeld. Sedert de Wet van 28 december 1992 houdende fiscale, financiële en diverse bepalingen is er echter in het belastingstelsel inzake pensioensparen een belangrijke wijziging opgetreden. De algemene regel is dat de uitkeringen niet meer belastbaar zijn in de personenbelasting, maar onderworpen worden aan de taks op het lange-termijnsparen (TLS). In de eerste plaats is er slechts belasting verschuldigd wanneer er ten minste één keer een fiscaal voordeel is toegekend (belastingaftrek of -vermindering) voor de stortingen waarmee het kapitaal is samengesteld. Op het gebied van de TLS moet verder een onderscheid worden gemaakt al naar het tijdstip waarop het bijeengespaard kapitaal wordt opgenomen: na de leeftijd van 60 jaar of voordien.

1. Opname *na* de leeftijd van 60 jaar

De TLS is verschuldigd op het ogenblik dat de pensioenspaarder de leeftijd van 60 jaar heeft bereikt. Daarna kan men het kapitaal vrij en onbelast opnemen wanneer men wenst. De pensioenspaarder kan nog verder aan pensioensparen doen tot in het jaar waarin hij de leeftijd van 64 jaar bereikt. Deze stortingen geven aanleiding tot belastingverminderingen maar niet meer tot een belasting.

De TLS is vastgesteld op :

- 16,5 % van het kapitaal of het tegoed gevormd door middel van betalingen verricht tot 31.12.1992;
- 10 % van het kapitaal of het tegoed gevormd door middel van betalingen verricht vanaf 01.01.1993.

2. Opname *vóór* de leeftijd van 60 jaar

Het kapitaal , de afkoopwaarde of het tegoed wordt aan de personenbelasting (of belasting van niet-inwoners/natuurlijke personen) onderworpen tegen het tarief van 16,5 % voor de stortingen verricht tot 31.12.1992 en het tarief van 10 % voor de stortingen verricht vanaf 01.01.1993, wanneer de volgende vier voorwaarden cumulatief zijn voldaan :

- de pensioenspaarder gaat met pensioen op de normale datum, met vervroegd pensioen in één van de 5 jaar daarvóór, of met brugpensioen;
- de minimumlooptijd van tien jaar is verstreken;
- elke storting is gedurende minstens vijf jaar belegd gebleven;
- er is in minstens vijf verschillende jaren gestort.

De normale pensioengerechtigde leeftijd is in principe de ter zake wettelijk bepaalde leeftijd. Voor mannen is dat 65 jaar en voor vrouwen thans 62 jaar. Voor vrouwen is dat vanaf 01.01.2003, 63 jaar en vanaf 01.01.2009 ook 65 jaar.

Indien aan één van de vier voorwaarden niet is voldaan, dan wordt het kapitaal, de afkoopwaarde of het tegoed als volgt belast:

- tegen het progressief tarief voor de stortingen verricht tot 31.12.1991;
- tegen 33 % voor de stortingen verricht vanaf 01.01.1992.

Wanneer de vereffening gebeurt in de vorm van een rente zal deze steeds belast worden tegen het progressief tarief.

3. Bijzonder geval

Indien de belastingplichtige reeds 55 jaar was bij het aangaan van een spaarrekening of een spaarverzekering, wordt de TLS pas opeisbaar bij de tiende verjaardag van het contract en dus niet op de leeftijd van 60 jaar. Wordt het kapitaal, de afkoopwaarde of het tegoed echter vóór het verstrijken van de termijn van 10 jaar uitgekeerd en nadat de betrokkene 60 jaar is geworden, dan is de TLS verschuldigd op het tijdstip van de uitkering.

VASTSTELLING 4

Nederlandse grensarbeiders in België

Schets van het probleem

Ingevolge het nieuwe belastingverdrag zullen de Nederlandse grensarbeiders die in België werkzaam zijn, voortaan over hun arbeidsinkomen in principe aan de Belgische inkomstenbelasting worden onderworpen. Deze overgang van Nederlands belastingrecht naar Belgisch belastingrecht heeft normaliter financiële gevolgen waarvan de belangrijkheid afhangt van ieder individueel geval.

Vaststelling

De Commissie grensarbeiders stelt vast dat de betrokken Nederlandse grensarbeiders zoals ook alle andere niet-inwoners in België in principe geconfronteerd kunnen worden met een aantal particulariteiten van het Belgisch belastingrecht, inzonderheid op het gebied van de belasting van niet-inwoners.

De aspecten die meer concreet onder de aandacht van de Commissie grensarbeiders werden gebracht, hebben betrekking op:

- de 6 opcentiemen op de belasting van niet-inwoners ten voordele van de Staat;
- het niet in rekening kunnen brengen van bepaalde in Nederland verrichte bestedingen die, indien zij in België zouden zijn gedaan, wel aftrekbaar zouden zijn: bezoldigingen huisbediende, uitgaven voor kinderopvang en de interest van de hypothecaire lening voor het woonhuis;
- het niet kunnen genieten van bepaalde belastingverminderingen: kapitaalaflossingen hypothecaire lening woonhuis, stortingen pensioensparen, intekening op werkgeversaandelen indien de werkgever in Nederland is gevestigd.

De Commissie grensarbeiders merkt ter zake op dat de bovenvermelde particulariteiten van de belasting van niet-inwoners hoofdzakelijk terug te brengen zijn tot aspecten van de berekening van de belasting in België.

De Commissie grensarbeiders heeft anderzijds vastgesteld dat Nederland voorzien heeft in een compensatie voor de nadelige inkomenseffecten die voor Nederlandse grensarbeiders zouden ontstaan ingevolge de wijziging van de heffingsbevoegdheid op het vlak van de inkomsten uit grensoverschrijdende arbeid. Deze compensatieregeling, die formeel werd ingeschreven in artikel 27 van het nieuwe belastingverdrag, is reeds in de principes geregeld maar dient nog verder te worden uitgewerkt.

VASTSTELLING 5

Inhaalregeling

Schets van het probleem

De Commissie grensarbeiders heeft vastgesteld dat in de compilatie van vragen en antwoorden inzake het nieuwe belastingstelsel (website van het Nederlands Ministerie van Financiën)⁹ reeds een aantal antwoorden worden gegeven met betrekking tot de fiscale gevolgen van het niet meer uitoefenen van het keuzerecht voor de behandeling als binnenlandse belastingplichtige.

Ter illustratie daarvan volgend voorbeeld :

“ B.2.2.e. Gevolgen niet langer kunnen kiezen voor behandeling als binnenlandse belastingplichtige : geen terugname negatieve bedragen

Vraag : x woont in België en werkt in Nederland. Hij heeft in Brussel een eigen woning die hij heeft gefinancierd door middel van een hypothecaire lening. Hij kiest al jaren voor toepassing van de regels voor binnenlandse belastingplichtigen en kan daardoor de hypothecaire rente ten laste van zijn inkomen in Nederland brengen. Per 1 januari 2007 aanvaardt x een nieuwe baan in Brussel. Met ingang van het jaar 2007 kan x niet langer meer kiezen voor behandeling als binnenlandse belastingplichtige. Hij is immers geen buitenlandse belastingplichtige meer. Wordt op grond van de sanctiebepaling in artikel 2.5, derde lid, van de Wet IB 2001 het inkomen over het jaar 2006 vermeerderd met de negatieve belastbare inkomsten uit eigen woning die in de afgelopen jaren ten laste van zijn inkomen zijn gebracht?

Antwoord : Nee. De sanctiebepaling van artikel 2.5, derde lid, van de Wet IB 2001 werkt alleen in de gevallen dat de belastingplichtige het afgelopen kalenderjaar of de afgelopen kalenderjaren heeft gekozen voor behandeling als binnenlandse belastingplichtige en die mogelijkheid in beginsel ook in het onderhavige jaar heeft, maar daar – om wat voor reden dan ook – niet langer gebruik meer van maakt. In de onderhavige casus is echter geen sprake van keuze, maar kan de belastingplichtige niet meer kiezen omdat hij geen buitenlandse belastingplichtige meer is”.

Vaststelling

De Commissie grensarbeiders meent echter dat nog onvoldoende duidelijkheid bestaat inzonderheid over de zogenoemde inhaalregeling onder het Uitvoeringsbesluit inkomstenbelasting 2001. Kort gezegd komt die inhaalregeling er blijkbaar op neer dat een negatief saldo aan in Nederland belastbare inkomstenbestanddelen “op de lat wordt gezet” en later (wanneer niet meer wordt gekozen voor de behandeling als binnenlandse belastingplichtige) verrekend wordt met positieve inkomsten waarvoor Nederland geen heffingsrecht heeft.

Sommige commissieleden voelen dit aan als een vorm van dubbele belasting.

⁹ www.minfin.nl

DEEL II

SOCIALE ZEKERHEID

AANBEVELINGEN
VAN DE COMMISSIE
GRENSARBEIDERS

AANBEVELING 1

Toegankelijkheid van de particuliere ziektekostenverzekering

Schets van het probleem

Als men in Nederland meer verdient dan 30.700 EUR (bedrag per 01.01.2002) is men niet meer verzekerd voor het Ziekenfonds. Voor de ambtenaren is er zelfs geen loonsgrens, al de ambtenaren zijn in Nederland particulier verzekerd. Bijgevolg moeten deze personen zich vrijwillig verzekeren voor de ziektekosten. De verzekeraars in Nederland weigeren vaak om grensarbeiders te verzekeren louter op grond van het feit dat zij niet in Nederland wonen en vragen bovendien buitensporige premies. Iemand die in België woont moet 20 % meer betalen dan de Nederlandse ingezetenen. Dezelfde persoon kan zich ook niet in België verzekeren via het systeem van de in het Rijksregister ingeschrevenen.

Aanbeveling

De Commissie grensarbeiders stelt voor dat er met Nederland wordt contact genomen om dit probleem te signaleren. Er is immers geen rechtvaardigingsgrond om meer premie te vragen aan de niet-ingezetenen en om woonplaatsvereisten te stellen. Het is de Commissie grensarbeiders bekend dat Nederland vanaf 01.01.2002 de toegang tot de standaardpakketpolis heeft mogelijk gemaakt voor grensarbeiders. Dit is een stap in de goede richting, maar de Commissie grensarbeiders is anderzijds van mening dat Nederland doet alsof grensarbeiders een onverzekerbaar risico zijn en dat zij hen ten onrechte medicaliseert.

AANBEVELING 2

Gezondheidszorgen van de gezinsleden van grensarbeiders en postactieve grensarbeiders die verzekerd zijn overeenkomstig de wetgeving van het werkland of het vroegere werkland

Schets van het probleem

Op dit ogenblik betalen de grensarbeiders en de post – actieve grensarbeiders premies voor de gezondheidszorgen in het werkland. Deze betaling opent het recht op gezondheidszorgen voor de grensarbeider in België en in Nederland. De gezinsleden en de postactieve grensarbeiders hebben enkel recht op de gezondheidszorgen in het woonland.

Aanbeveling

De Commissie grensarbeiders acht het aangewezen dat de Minister van Sociale Zaken en Pensioenen de nodige contacten legt met Nederland om dit probleem op te lossen zodanig dat de betrokkenen de keuze hebben om zich in Nederland dan wel in België te laten verzorgen.

AANBEVELING 3

In België wonende postactieve grensarbeiders (België-Nederland) zijn vanaf 1 januari 2000 niet langer verzekerd voor het risico van ouderdom en overlijden

Schets van het probleem

Ingevolge de invoering van het KB 746¹⁰ in Nederland dat verband houdt met de kring van de verzekerden worden de postactieven uitgesloten van de volksverzekeringen. D.w.z. ze betalen geen premie meer voor de ANW en de AOW terwijl ze voor de AWBZ enkel nog premie verschuldigd zijn als ze ten laste van Nederland ziekenfondsverzekerde zijn. De grensarbeiders die arbeidsongeschikt zijn bouwen dus geen pensioenrechten meer op, noch voor zichzelf noch voor hun echtgenote. Vermits ze in België ook niet verzekerd zijn stelt er zich voor de langdurige arbeidsongeschikten een duidelijk probleem. Aangezien zij op het ogenblik van de pensionering een vaak belangrijk deel van hun uitkering verliezen en geen pensioen hebben opgebouwd, vallen zij terug op een klein pensioen. Bovendien verliezen ze ook het voordeel van het intern recht over de niet verplichte tijdvakken.

Zowel in België (Rijksdienst voor Pensioenen) als in Nederland (Sociale Verzekeringsbank) kunnen zij zich wel vrijwillig verzekeren, maar slechts onder strikte voorwaarden.

Aanbeveling

De Commissie grensarbeiders acht het nodig om:

- Bij de Europese Commissie aan te dringen op een duidelijke stellingname in deze zaak aangezien het alles behalve duidelijk is of het KB 746 in overeenstemming is met de Europese wetgeving.
- De Commissie grensarbeiders is van oordeel dat de termijn waarbinnen de betrokkenen zich vrijwillig bij de RVP kunnen verzekeren moet aangepast en verlengd worden. De periode van drie jaar die voorzien was, is in feite beperkt tot twee jaar aangezien het KB van 20 december 1998 tot wijziging van het KB van 21 december 1967 tot vaststelling van het algemeen reglement betreffende het rust- en overlevingspensioen voor werknemers per 1 januari 1999 in werking is getreden en men in Nederland het KB 746 pas per 01/01/2000 in werking heeft laten treden.
- Bovendien dringt ze bij de Belgische regering aan om de premies die de desbetreffende postactieve grensarbeiders op vrijwillige basis betalen aan de Sociale Verzekeringsbank in Nederland, om aldus nog rechten voor de AOW en de ANW op te bouwen, fiscaal aftrekbaar te maken, dit naar analogie met de regularisatiebijdragen die dezelfde grensarbeiders in België aan de Rijksdienst voor Pensioenen kunnen betalen.

¹⁰ Besluit uitbreiding en beperking kring verzekerden volksverzekeringen 1999.

AANBEVELING 4

Overgang van Nederlandse naar Belgische kinderbijslag : vertragingen bij de uitbetaling

Schets van het probleem

Belgische grensarbeiders die in Nederland werken hebben recht op Nederlandse kinderbijslag. Als er een overgang is naar het Belgisch systeem door verandering van werk, door het feit dat de echtgenoot een activiteit opneemt of als België een aanvulling moet betalen omdat er een prioritair recht is in Nederland blijkt dat het onredelijk lang duurt vooraleer de betrokken personen hun Belgische kinderbijslag of aanvulling ontvangen.

Aanbeveling

De Commissie grensarbeiders vraagt de Regering om het nodige te doen opdat de hierboven bedoelde personen hun Belgische kinderbijslag of Belgische aanvulling binnen een redelijke termijn zouden ontvangen.

AANBEVELING 5 ¹¹

Exporteerbaarheid van de brugpensioenen, voltijdse en halftijdse

Schets van het probleem

De Belgische reglementering inzake brugpensioenen voorziet in het recht op een uitkering die bestaat uit een vergoeding vanuit het werkloosheidsstelsel aangevuld met een bovenwettelijke uitkering.

In geval van halftijdse brugpensionering werd er tot op dit ogenblik geweigerd om dit als deeltijdse werkloosheid te aanzien waardoor noch de werkloosheidsuitkering, noch de aanvullende uitkering werd geëxporteerd voor de grensarbeiders. In geval van deeltijdse werkloosheid is immers het werkland bevoegd om de werkloosheidsuitkeringen te betalen.

Voor de voltijdse brugpensioenen werd tot op heden voor de grensarbeiders uit de buurlanden de aanvullende uitkering niet altijd geëxporteerd, het brugpensioen wordt immers als werkloosheidsuitkering aangemerkt en bijgevolg is de woonstaat bevoegd.

Aanbeveling

Wat de halftijdse brugpensionering betreft, is er jurisprudentie van het Hof van Justitie van de EG (C-444/98 DE LAAT/LISV) waaruit zou kunnen afgeleid worden dat er sprake is van gedeeltelijke werkloosheid. Hierdoor zou België het brugpensioen moeten betalen aan grensarbeiders die in ons land voltijds gewerkt hebben, en die er nog deeltijds werken, maar die er niet verblijven.

Wat het voltijds brugpensioen betreft, beveelt de Commissie grensarbeiders aan dat de aanvullende uitkering volledig exporteerbaar zou moeten zijn zoals vastgesteld in aanbeveling n° 6 van 3 maart 1987 van de Nationale Arbeidsraad.

¹¹ Omtrent deze aanbeveling is er geen consensus binnen de Commissie grensarbeiders. Inderdaad, het VBO is gekant tegen de exporteerbaarheid van werkloosheidsuitkeringen. Volgens het VBO staat deze exporteerbaarheid immers een effectieve controle van een aantal kernvoorwaarden van de werkloosheidsverzekering in de weg. Voor wat de aanvullende uitkering betreft, verwijst het VBO naar de aanbeveling nr. 6 van 3 maart 1987 van de Nationale Arbeidsraad.

AANBEVELING 6

Samenloop van deeltijdse werkloosheidsuitkeringen en deeltijds werk

Schets van het probleem

Iemand is volledig werkloos in België en aanvaardt een deeltijdse job in Nederland. Op dit ogenblik is de betrokkene onderworpen aan de wetgevingen van de twee landen. De Europese Commissie heeft op 28 februari 1986 een aanbeveling aangenomen (aanbeveling nr. 18¹²) waarbij aangeraden wordt om deze personen te onderwerpen in het woonland, zijnde het land van waaruit ze een uitkering ontvangen. D.w.z. dat in het bevoegde land dan ook de sociale zekerheidsbijdragen worden betaald en de nodige prestaties worden verleend. Nederland heeft tot nu toe geweigerd om een verdrag te sluiten met het oog op de uitvoering van deze aanbeveling. Die uitvoering is nochtans in het belang van de grensarbeider.

Aanbeveling

De Commissie grensarbeiders beveelt aan dat de bevoegde Belgische autoriteiten met Nederland opnieuw contact zouden nemen om uitvoering te geven aan de voormelde aanbeveling en een verdrag ad hoc af te sluiten.

¹² Aanbeveling nr. 18 van 28 februari 1986 betreffende de wetgeving welke van toepassing is op werklozen die een deeltijdarbeid verrichten op het grondgebied van een andere Lid – Staat dan die op het grondgebied waarvan zij wonen (Publikatieblad van de Europese Gemeenschappen C284 van 11/11/1986).

AANBEVELING 7

Situatie van de postactieven in het bestaande compensatiefonds grensarbeid

Schets van het probleem

Door de invoering van het KB 746 dreigden WAO'ers (invalide grensarbeiders) hun rechten op compensatievergoeding te verliezen. Eén van de basisvoorwaarden om in aanmerking te komen was immers verplicht verzekerd te zijn voor de volksverzekeringen en precies die voorwaarde werd niet langer gerealiseerd. Het compensatiefonds is vanaf 1.01.2000 aangepast en de rechten van de betrokkenen zijn gevrijwaard door de toevoeging dat zij het bewijs moesten leveren dat zij zich voor het verlies aan pensioenrechten aanvullend hadden verzekerd bij de RVP of bij de Nederlandse Sociale Verzekeringsbank. De Commissie grensarbeiders heeft vastgesteld dat een aantal invalide grensarbeiders zich niet bij de RVP, noch bij de SVB verzekerd hebben, maar dat zij een privé-verzekering hebben afgesloten.

Aanbeveling

De Commissie grensarbeiders beveelt aan dat, in zoverre die privé-verzekering effectief na 1.01.2000 is afgesloten met de bedoeling om de pensioenopbouw die in Nederland was weggevallen te compenseren, laatstbedoelde verzekering op gelijke voet zou moeten gesteld worden als de aansluiting bij de RVP of de SVB en dat deze personen ook toegang moeten krijgen tot het compensatiefonds.

AANBEVELING 8

De grondslag voor de premie volksverzekeringen in Nederland

Schets van het probleem

Met ingang van 1.01.2001 heeft Nederland zijn grondslag voor de premieheffing gewijzigd. Vanaf 1.01.2001 wordt het totale wereldinkomen in aanmerking genomen, en niet alleen inkomen uit arbeid of in verband met arbeid.

Hierdoor gaat Nederland premies kunnen heffen over bepaalde buitenlandse sociale zekerheidsuitkeringen. De heffing blijft achterwege als het gaat om een uitkering waarover men in het andere land nog pensioen opbouwt.

Bijvoorbeeld : een mijnwerker met vervroegd pensioen gaat in Nederland bijverdienen binnen de wettelijk vastgelegde grenzen. Over het Nederlandse salaris houdt de Nederlandse werkgever premie volksverzekeringen in. Omdat de grensarbeider zijn wereldinkomen moet aangeven zal Nederland over het Belgisch pensioen van de betrokkene eveneens premie volksverzekeringen inhouden.

Aanbeveling

De Commissie grensarbeiders meent dat een dergelijke premieheffing niet in overeenstemming is met de Europese reglementering. De Commissie beveelt de Belgische Regering dan ook aan dat zij aan de Europese Commissie zou vragen te onderzoeken in welke mate de principes die opgenomen zijn in de Nederlandse wetgeving premies volksverzekeringen in overeenstemming zijn met de Europese reglementering.

AANBEVELING 9¹³

Grensarbeiders en problemen met ondernemingen die failliet gaan

Schets van het probleem

Het komt voor dat een in België wonende werknemer in dienst treedt van een werkgever met zetel in Nederland, maar voor deze werkgever zowel in België als in Nederland werkzaamheden verricht. Op basis van artikel 14.2.b.i. van de EEG verordening 1408/71 betreffende de toepassing van de sociale zekerheidsregelingen op werknemers en zelfstandigen, alsmede op hun gezinsleden die zich binnen de Gemeenschap verplaatsen, is zo iemand bij voorrang in België sociaal verzekerd. De Nederlandse werkgever moet op het salaris de Belgische RSZ inhouden en moet ook de Belgische werkgeversbijdragen betalen. Voor de administratieve formaliteiten neemt de werkgever doorgaans een Belgisch sociaal secretariaat onder de arm.

Veronderstellen we even dat de Nederlandse werkgever op een gegeven ogenblik failliet gaat. In Nederland is bepaald dat de bevoegde instanties de betalingsverplichtingen zoals opzeg en achterstallig loon overnemen. De desbetreffende grensarbeider kan hier echter geen beroep op doen want hij moest daarvoor in Nederland sociaal verzekerd zijn in de plaats van in België. Het Fonds voor de sluiting van ondernemingen (FSO) stelt aan de andere kant dat de Nederlandse werkgever in België een technische eenheid moest hebben en dat het sociaal secretariaat dat de werkgever had ingeschakeld niet als dusdanig kan beschouwd worden, waardoor de betrokken grensarbeider ook geen uitkering kan ontvangen van het Belgische FSO.

Aanbeveling

De Commissie grensarbeiders beveelt aan dat het FSO aan de betrokken werknemers de nodige uitkeringen zou betalen en dat, indien zulks noodzakelijk zou blijken te zijn, de nodige aanpassingen daartoe in de Belgische wetgeving zouden worden aangebracht.

¹³ Omtrent deze aanbeveling is er geen consensus binnen de Commissie grensarbeiders. Inderdaad, het VBO kan slechts akte nemen van het geschetste probleem en stelt voor dat deze problematiek onder sociale partners wordt onderzocht binnen het FSO.

AANBEVELING 10

De onduidelijkheid over de gedeeltelijke en de volledige werkloosheid

Schets van het probleem

Iemand die volledig werkloos is valt onder de werkloosheidsreglementering van het woonland, terwijl iemand die gedeeltelijk of tijdelijk werkloos is onder de reglementering van het werkland valt. Elk land bepaalt echter autonoom wat er wordt verstaan onder gedeeltelijk of tijdelijk werkloos met als gevolg dat er werknemers zijn die geen uitkering krijgen noch in de woonstaat, noch in de werkstaat.

Aanbeveling

België zou overleg kunnen plegen met de omringende landen om een bilaterale oplossing te geven op het vlak van de interpretatie van de begrippen gedeeltelijke/tijdelijke werkloosheid en volledige werkloosheid, maar zulks zou echter kunnen resulteren in andere interpretaties al naar het land. De Commissie grensarbeiders beveelt bijgevolg aan dat de bevoegde autoriteiten de nodige initiatieven zouden nemen met het oog op een eenvormige oplossing op Europees niveau. In het bijzonder wordt aan de Minister van Tewerkstelling en Arbeid gevraagd om deze problematiek aan te kaarten in de Administratieve Commissie voor de sociale zekerheid van de migrerende werknemers.

AANBEVELING 11

Regelmatig werken in België en Nederland – Begrip "marginale activiteiten"

Schets van het probleem

Een werknemer die regelmatig een gedeelte van zijn beroepswerkzaamheden in België en een gedeelte in een Nederland of een andere Europese lidstaat uitoefent, zal volgens de EEG verordening 1408/71, betreffende de toepassing van de sociale zekerheidsregelingen op werknemers en zelfstandigen, alsmede op hun gezinsleden die zich binnen de Gemeenschap verplaatsen, integraal onderworpen zijn aan het sociale zekerheidssysteem van de lidstaat waar hij woont als hij regelmatig een gedeelte van zijn beroepswerkzaamheden daar uitoefent.

Het knelpunt is echter de moeilijkheid om het begrip "*regelmatig een gedeelte van de beroepswerkzaamheden*" te kwantificeren. De interpretaties inzake de minimaal vereiste duur lopen zeer sterk uiteen (België : 1 dag/maand – Nederland : grote interpretatieverschillen tussen de verschillende instellingen, gaande van 1 keer/trimester tot 4 uren/week)

Tussen de Sociale Verzekeringsbank en het Ministerie van Sociale Zaken zijn reeds enkele afspraken gemaakt, deze worden echter niet aanvaard door de andere Nederlandse instellingen zoals het Ministerie van Financiën.

Aanbeveling

De Commissie grensarbeiders beveelt aan dat de Minister van Sociale Zaken :

- er bij de Nederlandse autoriteiten (Belastingdienst, Sociale Verzekeringsbank, Bureau Belgische Zaken) op aandringt om tot een eensluidend standpunt te komen ;
- de zaak aankaart bij de Administratieve Commissie voor de sociale zekerheid van de migrerende werknemers.

VASTSTELLINGEN
VAN DE COMMISSIE
GRENSARBEIDERS

VASTSTELLING 1

Samenloop van een Belgisch rustpensioen met een Nederlands AOW

Schets van het probleem

Een grensarbeider die een loopbaan heeft in Nederland en in België, heeft recht op een Belgisch en op een Nederlands rustpensioen. Als de partner niet gewerkt heeft wordt er in België een gezinspensioen toegekend. In Nederland echter wordt vanaf het moment dat de partner de pensioengerechtigde leeftijd bereikt het pensioen opgedeeld in twee gelijke delen en krijgen de man en de vrouw een individueel pensioen. Vermits de Belgische wetgeving stelt dat een gezinspensioen slechts mogelijk is als de partner geen eigen pensioen heeft wordt het Belgisch gezinspensioen op het ogenblik dat de partner zijn Nederlands pensioen ontvangt omgezet in een alleenstaande pensioen. Dit leidt meestal tot inkomensverlies. Aan de hand van een prejudiciële vraag heeft het Hof van Justitie in de zaak Engelbrecht geoordeeld dat een samenloop van twee wetgevingen niet mag leiden tot inkomensverlies en dat België bijgevolg het gezinspensioen moet blijven toekennen¹⁴. De Europese Commissie heeft gevraagd wat België van plan is ingevolge de uitspraak in het arrest Engelbrecht.

Vaststelling

De Commissie grensarbeiders stelt vast dat de Rijksdienst voor Pensioenen op verzoek van de Minister van Sociale Zaken en pensioenen het arrest Engelbrecht heeft uitgevoerd zodanig dat de bedoelde gezinnen geen inkomensverlies meer leiden als gevolg van een samenloop van een Belgisch rustpensioen en een Nederlands AOW. De wijze van uitvoering is opgenomen in dienstorder ref. 2002/15 van 22 februari 2002 waarvan een afschrift als bijlage is toegevoegd¹⁵.

¹⁴ Arrest van het Hof van Justitie van de EG dd. 26 september 2000 in de zaak C-262/97 (Jurisprudentie 2000, blz. I – 7321).

¹⁵ Zie bijlage 3, omzendbrief Rijksdienst voor Pensioenen.

VASTSTELLING 2

Rangorde van de kinderen bij de toekenning van Belgische kinderbijslag aan grensarbeiders die in Nederland geen recht hebben op kinderbijslag.

Schets van het probleem

Bij KB van 13 maart 2001¹⁶ heeft België Belgische kinderbijslag toegekend aan de Belgisch/Nederlandse grensarbeiders die overeenkomstig de Nederlandse wetgeving geen recht hebben op gezinsbijslag. De vraag wordt gesteld in welke mate bij de bepaling van de rangorde van de kinderen rekening wordt gehouden met de kinderen waarvoor wel kinderbijslag wordt toegekend in Nederland.

Vaststelling

De Commissie grensarbeiders stelt vast dat , als gevolg van een arrest van het Arbitragehof nr. 106/2001 van 13 juli 2001 in verband met de interpretatie van artikel 42 van de bij het KB van 19 december 1939 samengeordende wetten betreffende de kinderbijslag voor loonarbeiders, bij de bepaling van de rangorde rekening zal worden gehouden met al de kinderen van het gezin. Met het oog op de uitvoering hiervan werd een bepaling opgenomen in het ontwerp van wet houdende sociale en diverse bepalingen dat bij het Parlement wordt ingediend.

¹⁶ KB van 13 maart 2001 tot uitvoering van artikel 102, § 1, eerste lid van de samengeordende wetten betreffende de kinderbijslag voor loonarbeiders (Belgisch Staatsblad 19/04/2001)

CONCLUSIE VAN DE COMMISSIE GRENSARBEIDERS BIJ DE AANBEVELINGEN EN VASTSTELLINGEN

De Commissie grensarbeiders dringt erop aan dat de Minister van Financiën, de heer Didier REYNDERS, en zijn collega van Sociale Zaken, de heer Frank VANDENBROUCKE, de passende gevolgen zouden geven aan de in het onderhavige rapport geformuleerde aanbevelingen.

De effectieve uitvoering van de genoemde aanbevelingen biedt evenwel nog geen absolute garantie dat alle negatieve financiële effecten die voor werknemers kunnen voortvloeien uit grensoverschrijdende tewerkstelling, volledig worden geneutraliseerd.

Zoals reeds in het voorwoord is vermeld, vormen – inzonderheid wat de fiscaliteit betreft - in hoofdzaak de verschillen die in de diverse nationale wetgevingen bestaan inzake tarieven en grondslag de oorzaak van eventuele negatieve effecten op het inkomen van de in het buitenland werkende inwoner van België.

De opheffing van elke financiële belemmering met betrekking tot grensoverschrijdende tewerkstelling kan bijgevolg enkel worden verwezenlijkt door de diverse nationale sociale- en belastingwetgevingen nader op elkaar af te stemmen, inzonderheid wat betreft de tariefstructuren en de principes die gelden voor de vaststelling van de grondslag.

De Commissie grensarbeiders dringt er bijgevolg nogmaals op aan dat België elk initiatief zou steunen dat gericht is op de coördinatie van de nationale sociale- en belastingwetgevingen op het niveau van de Europese Unie. In dit kader beveelt de Commissie grensarbeiders aan dat de Regering er in Europees verband op zou aandringen elk beleidsmatig initiatief te onderwerpen aan de Europa toets.

Tenslotte acht de Commissie grensarbeiders het aangewezen dat de beide voormelde Ministers het initiatief zouden nemen tot oprichting van een *opvolgingscommissie* met als mandaat de concrete toepassing van het nieuwe Belgisch-Nederlands dubbelbelastingverdrag te evalueren. Gelet op hun expertise, verdient het de voorkeur die opvolgingscommissie samen te stellen uit de leden van de Commissie grensarbeiders.

DEEL III

BIJLAGEN

BIJLAGE 1

Inventarisatie van

I. Items waarvoor slechts één van beide of beide belastingadministraties bevoegd zijn om opheldering te verschaffen

op het vlak van de toepassing van de Nederlandse belastingwetgeving:

- . waardebepaling van een in België gelegen onroerend goed;
- . aftrekbeperking hypotheekrente;
- . aftrekbaarheid van de premies gestort in het kader van het pensioensparen of een levensverzekeringscontract.

verdragskwalificatie van bepaalde inkomenscategorieën, o.a.

- . stamrechten;
- . VUT-uitkeringen;
- . WAO-uitkeringen;
- . ziektevergoedingen;
- . opzeggingsvergoedingen.

II. Items die buiten het mandaat van de Commissie grensarbeiders vallen

eventuele strijdigheid met het Europees gemeenschapsrecht van de hierna vermelde punten :

- . artikel 18, §2 van het nieuwe dubbelbelastingverdrag België – Nederland, met name de mogelijke bronstaatheffing voor particuliere pensioenen;
- . de unilaterale compensatieregeling van Nederland voor inwoners van Nederland die in België werken (artikel 27 van het nieuwe verdrag);
- . macro-economische compensatieregeling voorzien in Protocol II bij het nieuwe verdrag.

BIJLAGE 2

Berekening van de effecten van het nieuwe dubbelbelastingverdrag tussen België en Nederland op het inkomen van de in Nederland werkende rijksinwoner van België in vergelijking met het huidige belastingverdrag van 1970.

I. Inleidende beschouwingen.

Met de cijfermatige uitwerking van een aantal typegevallen wil de Commissie grensarbeiders een duidelijker beeld geven van de weerslag die de invoering van het nieuwe dubbelbelastingverdrag tussen België en Nederland zal hebben op het specifieke geval van de inwoner van België die in Nederland werkt en die op basis van het huidige dubbelbelastingverdrag met Nederland, als een grensarbeider wordt aangemerkt (zie voetnoot 2 op blz. 6).

Voor de uitvoering van de berekeningen heeft de Commissie grensarbeiders bewust gekozen om te werken aan de hand van hypothetische typegevallen. In de praktijk kunnen er zich op het terrein zodanig veel verschillende situaties voordoen dat het onmogelijk is om de berekeningen te baseren op concrete gevallen, temeer daar het vooral de bedoeling van de Commissie grensarbeiders is vast te stellen welke globale trends zich voordoen op het niveau van het gezinsinkomen van de betrokken grensarbeiders.

Voor de uitwerking van de typegevallen is de Commissie grensarbeiders bijgevolg uitgegaan van de volgende drie basissituaties:

- gehuwde belastingplichtigen met één beroepsinkomen;
- gehuwde belastingplichtigen – tweeverdieners;
- alleenstaande belastingplichtigen.

Voor elk van die situaties heeft de Commissie grensarbeiders een fictieve inkomensschaal (beroepsinkomsten) opgesteld, die als basis heeft gediend voor de uitvoering van de berekeningen.

Andere bestanddelen waarmee rekening is gehouden, zijn :

- een onroerend inkomen, bestaande uit een fictief kadastraal inkomen van de eigen woning dat varieert in functie van het totaal bedrag van het gezinsinkomen;
- een fictief bedrag aan betaalde interesten voor een hypothecaire lening dat volgens hetzelfde principe varieert;
- kinderen ten laste, voor elke onderzochte inkomensschijf variërend van nul tot vier kinderen ten laste.

Verder is telkens de globale gezinssituatie in aanmerking genomen omdat het precies de bedoeling van de Commissie grensarbeiders is de weerslag van het nieuwe verdrag met Nederland op het gezinsinkomen van de betrokken grensarbeiders te becijferen. Dat is ook de reden waarom de Commissie grensarbeiders heeft beslist zowel de fiscale als de parafiscale druk op het gezinsinkomen in kaart te brengen.

Bij de uitwerking van de diverse berekeningen heeft de Commissie grensarbeiders beroep gedaan op de medewerking van de Nederlandse belastingadministratie die de berekeningen van de fiscale en parafiscale druk in Nederland voor haar rekening heeft genomen.

In dat verband moet worden aangestipt dat de Nederlandse interne belastingwetgeving een ander belastingregime toepast naargelang de belastingplichtige al dan niet opteert voor het zogenaamde stelsel van "binnenlandse belastingplichtige".

Kiezen voor de hoedanigheid van "binnenlandse belastingplichtige" impliceert dat het belastingregime dat Nederland op het belastbare inkomen toepast, heel wat voordeliger kan zijn dan wanneer wordt gekozen voor de hoedanigheid van "buitenlandse belastingplichtige".

Het gunstige belastingstelsel voor "binnenlandse belastingplichtigen" biedt de Nederlandse overheid evenwel de mogelijkheid om de reeds verkregen belastingvoordelen in bepaalde gevallen terug te nemen wanneer de belastingplichtige die hoedanigheid verliest.

Daarom heeft de Commissie grensarbeiders beslist dat een objectieve en éénduidige vergelijking van de fiscale en parafiscale druk in beide landen, redelijkerwijze slechts kan gebeuren door enkel de situatie waarin de belastingplichtige in Nederland kiest voor de hoedanigheid van "buitenlands belastingplichtige" te vergelijken met de fiscale en de parafiscale druk waaraan het inkomen in België wordt onderworpen overeenkomstig de principes die momenteel, dus vóór de invoering van het nieuwe verdrag, gelden (grensarbeider belastbaar in België – onderworpen aan de sociale zekerheid in Nederland).

Al de berekeningen zijn overigens uitgevoerd overeenkomstig de belastingregels die voor het aanslagjaar 2001, inkomsten van het jaar 2000 van toepassing zijn.

Omwille van de complexiteit van de belastingwetgeving zowel in Nederland als in België, is telkens uitgegaan van relatief eenvoudige situaties teneinde een zo objectief mogelijke vergelijkingsbasis te bekomen. Dat gegeven doet evenwel geen afbreuk aan het betrouwbare documentaire karakter van de resultaten die uit de berekeningen blijken en die in punt IV van deze bijlage zijn weergegeven.

Voor een meer gedetailleerde toelichting bij de berekeningen wordt verwezen naar punt III van deze bijlage.

De Commissie grensarbeiders wenst ook te benadrukken dat het onmogelijk is om in de typegevallen al de situaties te verwerken waarin zich een nadelig inkomenseffect voor de grensarbeider kan voordoen. Typegevallen geven per definitie slechts een trend weer en de Commissie grensarbeiders is zich er dan ook zeer van bewust dat er in de praktijk,

naast de gevallen die uit de toegevoegde berekeningen blijken, nog andere specifieke gevallen kunnen voorkomen waarin het nieuwe dubbelbelastingverdrag een negatief effect heeft op het gezinsinkomen van de betrokken grensarbeiders.

Tenslotte wordt nog vermeld dat deze studie geen rekening heeft gehouden met de compensatievergoeding als bedoeld in de Wet van 13 maart 1997 betreffende de sociale zekerheid der grensarbeiders, die momenteel overeenkomstig de bepalingen van het koninklijk besluit van 9 juni 1999, op forfaitaire basis wordt toegekend aan de inwoners van België die als grensarbeider in Nederland werken. Het is de bedoeling van de Commissie grensarbeiders om de volledige impact van het nieuwe dubbelbelastingverdrag op het gezinsinkomen van de grensarbeiders vast te stellen. In die context is het niet opportuun rekening te houden met bestaande compenserende maatregelen. Zulks zou slechts een vertekend beeld opleveren inzake de evolutie van het gezinsinkomen van de betrokken grensarbeiders.

II. Berekeningen van de typegevallen.

Zoals reeds eerder in het onderhavige rapport is vermeld, heeft de Commissie grensarbeiders ervoor geopteerd om een vergelijking te maken tussen de volgende twee situaties:

- . Situatie I waarbij toepassing wordt gemaakt van de *huidige grensarbeidersregeling* zoals bepaald in het dubbelbelastingverdrag van 19 oktober 1970.
Overeenkomstig de voormelde grensarbeidersregeling, is de betrokken grensarbeider onderworpen aan de personenbelasting in België, terwijl hij in Nederland onderworpen is aan de sociale zekerheid.

- . Situatie II waarbij toepassing wordt gemaakt van het nieuwe Belgisch-Nederlands dubbelbelastingverdrag.
In tegenstelling tot situatie I, is de betrokken belastingplichtige, ingevolge de toepassing van het laatstgenoemd dubbelbelastingverdrag, in Nederland belastbaar en ook onderworpen aan de sociale zekerheid.

De aandacht wordt erop gevestigd dat in de gevallen van gehuwde belastingplichtigen-tweeverdieners, de Commissie grensarbeiders ervan is uitgegaan dat de vrouw in België is tewerkgesteld en derhalve in België belastbaar is en onderworpen aan de sociale zekerheid.

De hogervermelde situaties zijn verwerkt in twee *tabellen*.

Een gedetailleerde berekening van de fiscale en parafiscale druk is weergegeven in de *eerste* tabel (zie blz. 59 t.e.m. 64).

De *tweede* tabel globaliseert de totale fiscale en parafiscale druk van het gezin vóór en na de toepassing van het nieuwe verdrag (zie blz. 65 t.e.m. 70).

Uit praktische overwegingen worden in de tabellen nog volgende afkortingen gebruikt:

- P.T.L. staat voor personen ten laste;
- K.I. staat voor kadastraal inkomen.

Tenslotte wordt opgemerkt dat alle bedragen vermeld in de tabellen uitgedrukt zijn in euro.

TABEL 1

Eerste uitgangspunt: gehuwde belastingplichtigen
1ste reeks typegevallen: Eén inkomen

Uitgangspunten					Situatie I:			Situatie II:		
					Huidige grensarbeidersregeling			Belastbaarheid in België		
					Belastbaarheid in Nederland			Niet opteren		
	Brutoloon	P. T. L.	K.I.	Hypothecaire interesten	A	B	D	E	F	G
					Fiscale druk man en vrouw in België	Parafiscale druk man in Nederland	Totale fiscale & parafiscale druk gezin	Fiscale & parafiscale druk man in Nederland	Fiscale & parafiscale druk vrouw in België	Totale fiscale & parafiscale druk gezin
Geval 1	14.800	0	750	1.200	432	2.351	2.783	2.643	0	2.643
	14.800	1	750	1.200	229	2.016	2.245	2.275	0	2.275
	14.800	2	750	1.200	0	2.016	2.016	2.275	0	2.275
	14.800	3	750	1.200	0	2.016	2.016	2.275	0	2.275
	14.800	4	750	1.200	0	2.016	2.016	2.275	0	2.275
Geval 2	22.300	0	750	1.200	2.015	5.073	7.088	5.977	0	5.977
	22.300	1	750	1.200	1.838	4.738	6.576	5.609	0	5.609
	22.300	2	750	1.200	1.338	4.738	6.076	5.609	0	5.609
	22.300	3	750	1.200	6	4.738	4.744	5.609	0	5.609
	22.300	4	750	1.200	0	4.738	4.738	5.609	0	5.609

	Brutoloon	P. T. L.	K.I.	Hypothecaire interessen	A Fiscale druk man en vrouw in België	B Parafiscale druk man in Nederland	D Totale fiscale & parafiscale druk gezin	E Fiscale & parafiscale druk man in Nederland	F Fiscale & parafiscale druk vrouw in België	G Totale fiscale & parafiscale druk gezin
Geval 3	32.600	0	750	1.200	5.512	7.212	12.724	10.850	0	10.850
	32.600	1	750	1.200	5.277	7.052	12.329	10.674	0	10.674
	32.600	2	750	1.200	4.772	7.052	11.824	10.674	0	10.674
	32.600	3	750	1.200	3.388	7.052	10.440	10.674	0	10.674
	32.600	4	750	1.200	1.540	7.052	8.592	10.674	0	10.674
Geval 4	54.500	0	750	1.200	15.741	7.989	23.730	21.644	0	21.644
	54.500	1	750	1.200	15.520	7.829	23.349	21.468	0	21.468
	54.500	2	750	1.200	15.010	7.829	22.839	21.468	0	21.468
	54.500	3	750	1.200	13.614	7.829	21.443	21.468	0	21.468
	54.500	4	750	1.200	11.748	7.829	19.577	21.468	0	21.468

2de reeks typegevallen : Tweeverdieners

Uitgangspunten					Situatie I: Huidige grensarbeidersregeling Belastbaarheid in België				Situatie II: Toepassing nieuw dubbelbelastingverdrag België - Nederland Belastbaarheid in Nederland Niet opteren			
	Brutoloon		P. T. L.	K.I.	Hypothecaire Interesten	A Fiscale druk man en vrouw in België	B Parafiscale druk man in Nederland	C Parafiscale druk vrouw in België	D Totale fiscale & parafiscale druk gezin	E Fiscale & parafiscale druk man in Nederland	F Fiscale & parafiscale druk vrouw in België	G Totale fiscale & parafiscale druk gezin
Geval 1	<u>Man</u>	<u>Vrouw</u> (belastbaar in België)										
	14.800	2.400	0	1.200	2.400	911	2.227	314	3.452	2.520	324	2.844
	14.800	12.400	0	1.200	2.400	3.562	2.227	1.621	7.410	2.520	3.224	5.744
	14.800	2.400	1	1.200	2.400	720	1.892	314	2.926	2.152	322	2.474
	14.800	12.400	1	1.200	2.400	3.403	1.892	1.621	6.916	2.152	3.121	5.273
	14.800	2.400	2	1.200	2.400	195	1.892	314	2.401	2.152	317	2.469
	14.800	12.400	2	1.200	2.400	2.902	1.892	1.621	6.415	2.152	2.885	5.037
	14.800	2.400	3	1.200	2.400	0	1.892	314	2.206	2.152	314	2.466
	14.800	12.400	3	1.200	2.400	1.529	1.892	1.621	5.042	2.152	2.240	4.392
	14.800	2.400	4	1.200	2.400	0	1.892	314	2.206	2.152	314	2.466
	14.800	12.400	4	1.200	2.400	1.499	1.892	1.621	5.012	2.152	1.693	3.845

	Brutoloon		P. T. L.	K.I.	Hypothecaire Interesten	A	B	C	D	E	F	G
	Man	Vrouw (belastbaar in België)				Fiscale druk man en vrouw in België	Parafiscale druk man in Nederland	Parafiscale druk vrouw in België	Totale fiscale & parafiscale druk gezin	Fiscale & parafiscale druk man in Nederland	Fiscale & parafiscale druk vrouw in België	Totale fiscale & parafiscale druk gezin
Geval 2	22.300	2.400	0	1.200	2.400	2.630	4.949	314	7.893	5.853	411	6.264
	22.300	12.400	0	1.200	2.400	5.712	4.949	1.621	12.282	5.853	3.725	9.578
	22.300	2.400	1	1.200	2.400	2.454	4.614	314	7.382	5.485	388	5.873
	22.300	12.400	1	1.200	2.400	5.568	4.614	1.621	11.803	5.485	3.639	9.124
	22.300	2.400	2	1.200	2.400	1.953	4.614	314	6.881	5.485	338	5.823
	22.300	12.400	2	1.200	2.400	5.062	4.614	1.621	11.297	5.485	3.446	8.931
	22.300	2.400	3	1.200	2.400	582	4.614	314	5.510	5.485	319	5.804
	22.300	12.400	3	1.200	2.400	3.679	4.614	1.621	9.914	5.485	2.915	8.400
	22.300	2.400	4	1.200	2.400	55	4.614	314	4.983	5.485	314	5.799
	22.300	12.400	4	1.200	2.400	1.831	4.614	1.621	8.066	5.485	2.207	7.692
Geval 3	32.600	2.400	0	1.200	2.400	6.179	7.212	314	13.705	10.850	556	11.406
	32.600	12.400	0	1.200	2.400	9.840	7.212	1.621	18.673	10.850	4.341	15.191
	32.600	2.400	1	1.200	2.400	5.943	7.052	314	13.309	10.674	537	11.211
	32.600	12.400	1	1.200	2.400	9.610	7.052	1.621	18.283	10.674	4.260	14.934
	32.600	2.400	2	1.200	2.400	5.438	7.052	314	12.804	10.674	503	11.177
	32.600	12.400	2	1.200	2.400	9.100	7.052	1.621	17.773	10.674	4.113	14.787
	32.600	2.400	3	1.200	2.400	4.054	7.052	314	11.420	10.674	410	11.084
	32.600	12.400	3	1.200	2.400	7.704	7.052	1.621	16.377	10.674	3.710	14.384
	32.600	2.400	4	1.200	2.400	2.206	7.052	314	9.572	10.674	324	10.998
	32.600	12.400	4	1.200	2.400	5.838	7.052	1.621	14.511	10.674	3.172	13.846

	Brutoloon		P. T. L.	K.I.	Hypothecaire Interesten	A Fiscale druk man en vrouw in België	B Parafiscale druk man in Nederland	C Parafiscale druk vrouw in België	D Totale fiscale & parafiscale druk gezin	E Fiscale & parafiscale druk man in Nederland	F Fiscale & parafiscale druk vrouw in België	G Totale fiscale & parafiscale druk gezin
Geval 4	<u>Man</u>	<u>Vrouw</u> (belastbaar in België)										
	54.500	2.400										
54.500	12.400	0	1.200	2.400	20.562	7.989	1.621	30.172	21.644	5.161	26.805	
54.500	2.400	1	1.200	2.400	16.349	7.863	314	24.526	21.506	743	22.249	
54.500	12.400	1	1.200	2.400	20.326	7.863	1.621	29.810	21.506	5.110	26.616	
54.500	2.400	2	1.200	2.400	15.839	7.863	314	24.016	21.506	724	22.230	
54.500	12.400	2	1.200	2.400	19.816	7.863	1.621	29.300	21.506	5.018	26.524	
54.500	2.400	3	1.200	2.400	14.443	7.863	314	22.620	21.506	671	22.177	
54.500	12.400	3	1.200	2.400	18.420	7.863	1.621	27.904	21.506	4.768	26.274	
54.500	2.400	4	1.200	2.400	12.578	7.863	314	20.755	21.506	602	22.108	
54.500	12.400	4	1.200	2.400	16.555	7.863	1.621	26.039	21.506	4.434	25.940	

Tweede uitgangspunt : alleenstaande belastingplichtigen

Uitgangspunten					Situatie I: Huidige grensarbeidersregeling Belastbaarheid in België			Situatie II: Toepassing nieuw dubbelbelastingverdrag België - Nederland Belastbaarheid in Nederland Niet opteren
	Brutoloon	P. T. L.	K.I.	Hypothecaire interessen	A Fiscale druk in België	B Parafiscale druk in Nederland	D Totale fiscale & parafiscale druk gezin	G Totale fiscale & parafiscale druk gezin in Nederland
Geval 1	14.800	0	750	1.200	1.627	2.307	3.934	2.600
	14.800	1	750	1.200	2.146	311	2.457	334
	14.800	2	750	1.200	1.588	311	1.899	334
	14.800	3	750	1.200	102	311	413	334
	14.800	4	750	1.200	0	311	311	334
Geval 2	22.300	0	750	1.200	3.719	5.029	8.748	5.933
	22.300	1	750	1.200	4.526	2.677	7.203	3.345
	22.300	2	750	1.200	3.968	2.677	6.645	3.345
	22.300	3	750	1.200	2.482	2.677	5.159	3.345
	22.300	4	750	1.200	593	2.677	3.270	3.345

TABEL 2**Eerste uitgangspunt: gehuwde belastingplichtigen****1ste reeks typegevallen: Eén inkomen**

Uitgangspunten					Situatie I:	Situatie II:
					Huidige grensarbeidersregeling	Toepassing nieuw dubbelbelastingverdrag België- Nederland
					Belastbaarheid in België	Belastbaarheid in Nederland
						Niet opteren
	Brutoloon	P. T. L.	K.I.	Hypothecaire interesten	Totale fiscale & parafiscale druk gezin	Totale fiscale & parafiscale druk gezin
Geval 1	14.800	0	750	1.200	2.783	2.643
	14.800	1	750	1.200	2.245	2.275
	14.800	2	750	1.200	2.016	2.275
	14.800	3	750	1.200	2.016	2.275
	14.800	4	750	1.200	2.016	2.275
Geval 2	22.300	0	750	1.200	7.088	5.977
	22.300	1	750	1.200	6.576	5.609
	22.300	2	750	1.200	6.076	5.609
	22.300	3	750	1.200	4.744	5.609
	22.300	4	750	1.200	4.738	5.609

	Brutoloon	P. T. L.	K.I.	Hypothecaire interesten	Totale fiscale & parafiscale druk gezin	Totale fiscale & parafiscale druk gezin
Geval 3	32.600	0	750	1.200	12.724	10.850
	32.600	1	750	1.200	12.329	10.674
	32.600	2	750	1.200	11.824	10.674
	32.600	3	750	1.200	10.440	10.674
	32.600	4	750	1.200	8.592	10.674
Geval 4	54.500	0	750	1.200	23.730	21.644
	54.500	1	750	1.200	23.349	21.468
	54.500	2	750	1.200	22.839	21.468
	54.500	3	750	1.200	21.443	21.468
	54.500	4	750	1.200	19.577	21.468

2de reeks typegevallen : Tweeverdieners

Uitgangspunten					Situatie I:	Situatie II:	
					Huidige grensarbeidersregeling	Toepassing nieuw dubbelbelastingverdrag België - Nederland	
					Belastbaarheid in België	Belastbaarheid in Nederland	
					Niet opteren		
	Brutoloon		P. T. L.	K.I.	Hypothecaire Interesten	Totale fiscale & parafiscale druk gezin	Totale fiscale & parafiscale druk gezin
Geval 1	<u>Man</u>	<u>Vrouw</u> (belastbaar in België)					
		14.800	2.400	0	1.200	2.400	3.452
	14.800	12.400	0	1.200	2.400	7.410	5.744
	14.800	2.400	1	1.200	2.400	2.926	2.474
	14.800	12.400	1	1.200	2.400	6.916	5.273
	14.800	2.400	2	1.200	2.400	2.401	2.469
	14.800	12.400	2	1.200	2.400	6.415	5.037
	14.800	2.400	3	1.200	2.400	2.206	2.466
	14.800	12.400	3	1.200	2.400	5.042	4.392
	14.800	2.400	4	1.200	2.400	2.206	2.466
	14.800	12.400	4	1.200	2.400	5.012	3.845

	Brutoloon		P. T. L.	K.I.	Hypothecaire Interesten	Totale fiscale & parafiscale druk gezin	Totale fiscale & parafiscale druk gezin
	<u>Man</u>	<u>Vrouw</u> (belastbaar in België)					
Geval 2	22.300	2.400	0	1.200	2.400	7.893	6.264
	22.300	12.400	0	1.200	2.400	12.282	9.578
	22.300	2.400	1	1.200	2.400	7.382	5.873
	22.300	12.400	1	1.200	2.400	11.803	9.124
	22.300	2.400	2	1.200	2.400	6.881	5.823
	22.300	12.400	2	1.200	2.400	11.297	8.931
	22.300	2.400	3	1.200	2.400	5.510	5.804
	22.300	12.400	3	1.200	2.400	9.914	8.400
	22.300	2.400	4	1.200	2.400	4.983	5.799
	22.300	12.400	4	1.200	2.400	8.066	7.692
Geval 3	32.600	2.400	0	1.200	2.400	13.705	11.406
	32.600	12.400	0	1.200	2.400	18.673	15.191
	32.600	2.400	1	1.200	2.400	13.309	11.211
	32.600	12.400	1	1.200	2.400	18.283	14.934
	32.600	2.400	2	1.200	2.400	12.804	11.177
	32.600	12.400	2	1.200	2.400	17.773	14.787
	32.600	2.400	3	1.200	2.400	11.420	11.084
	32.600	12.400	3	1.200	2.400	16.377	14.384
	32.600	2.400	4	1.200	2.400	9.572	10.998
	32.600	12.400	4	1.200	2.400	14.511	13.846

	Brutoloon		P. T. L.	K.I.	Hypothecaire Interesten	Totale fiscale & parafiscale druk gezin	Totale fiscale & parafiscale druk gezin
Geval 4	<u>Man</u>	<u>Vrouw</u> (belastbaar in België)					
	54.500	2.400					
54.500	12.400	0	1.200	2.400	30.172	26.805	
54.500	2.400	1	1.200	2.400	24.526	22.249	
54.500	12.400	1	1.200	2.400	29.810	26.616	
54.500	2.400	2	1.200	2.400	24.016	22.230	
54.500	12.400	2	1.200	2.400	29.300	26.524	
54.500	2.400	3	1.200	2.400	22.620	22.177	
54.500	12.400	3	1.200	2.400	27.904	26.274	
54.500	2.400	4	1.200	2.400	20.755	22.108	
54.500	12.400	4	1.200	2.400	26.039	25.940	

Tweede uitgangspunt : alleenstaande belastingplichtigen

Uitgangspunten					Situatie I:	Situatie II:
					Huidige grensarbeidersregeling	Toepassing nieuw dubbelbelastingverdrag België - Nederland
					Belastbaarheid in België	Belastbaarheid in Nederland
					Niet opteren	
	Brutoloon	P. T. L.	K.I.	Hypothecaire interesten	Totale fiscale & parafiscale druk	Totale fiscale & parafiscale druk
Geval 1	14.800	0	750	1.200	3.934	2.600
	14.800	1	750	1.200	2.457	334
	14.800	2	750	1.200	1.899	334
	14.800	3	750	1.200	413	334
	14.800	4	750	1.200	311	334
Geval 2	22.300	0	750	1.200	8.748	5.933
	22.300	1	750	1.200	7.203	3.345
	22.300	2	750	1.200	6.645	3.345
	22.300	3	750	1.200	5.159	3.345
	22.300	4	750	1.200	3.270	3.345

Toelichting bij de hierna vermelde diagrammen

De globale resultaten die in de tweede tabel (zie blz. 65 t.e.m. 70) zijn opgenomen, worden hierna grafisch weergegeven in de vorm van blokdiagrammen.

Voor alle duidelijkheid is ervoor geopteerd om per inkomenscategorie een afzonderlijk blokdiagram op te stellen. Het aantal personen ten laste is weergegeven op de X-as en de totale fiscale en parafiscale druk van het gezin op de Y-as.

Elk blok is samengesteld uit 2 kolommen waarbij de eerste kolom de situatie weergeeft zoals die zich bij toepassing van de huidige grensarbeidersregeling voordoet en de tweede kolom de situatie visualiseert ingevolge de toepassing van het nieuwe verdrag.

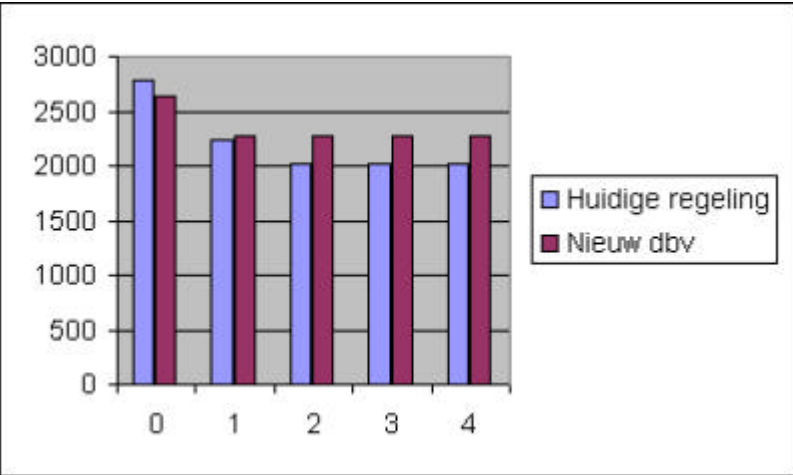
Uit praktische overwegingen wordt in de diagrammen nog de afkorting “dbv” gebruikt die staat voor “dubbelbelastingverdrag”.

De term “huidige regeling” verwijst naar de huidige grensarbeidersregeling.

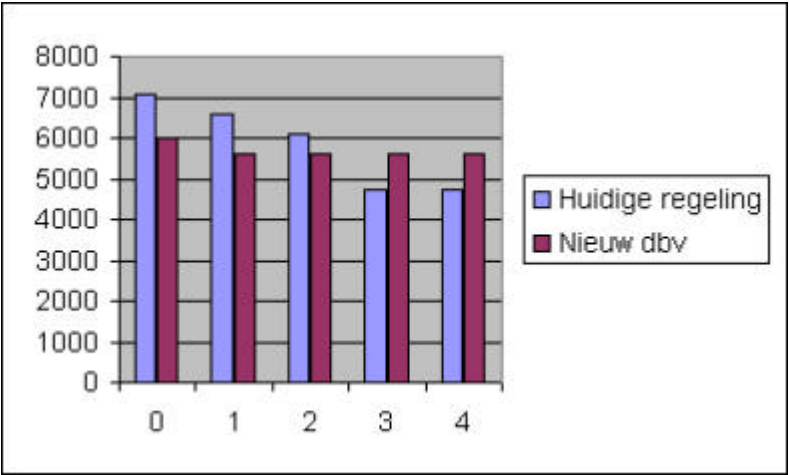
Tenslotte wordt opgemerkt dat alle bedragen vermeld in de blokdiagrammen, bedragen zijn uitgedrukt in euro.

Gehuwde belastingplichtigen - één inkomen

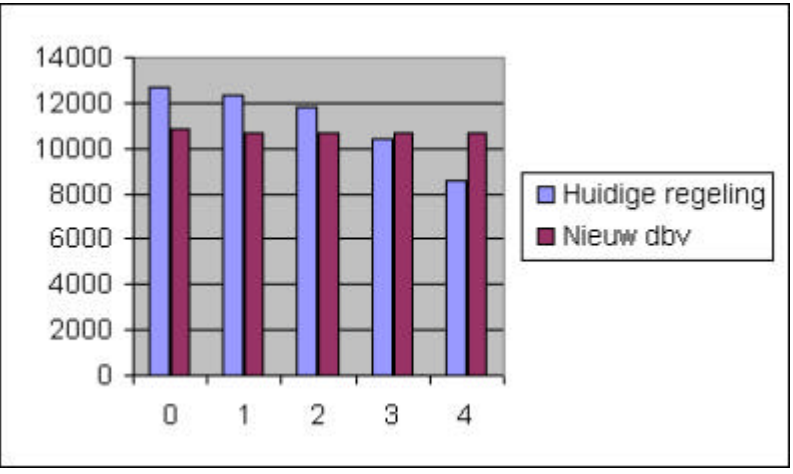
Geval 1 : brutoloon 14.800

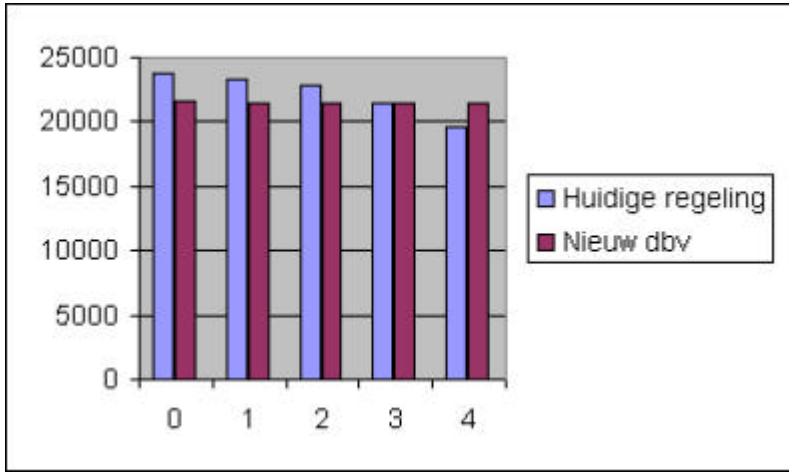
Geval 2 : brutoloon 22.300

Geval 3 : brutoloon 32.600

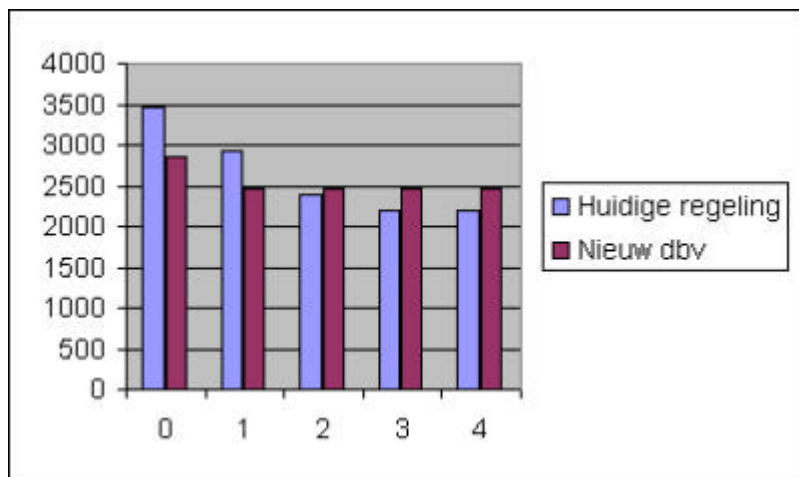

Geval 4 : brutoloon 54.500

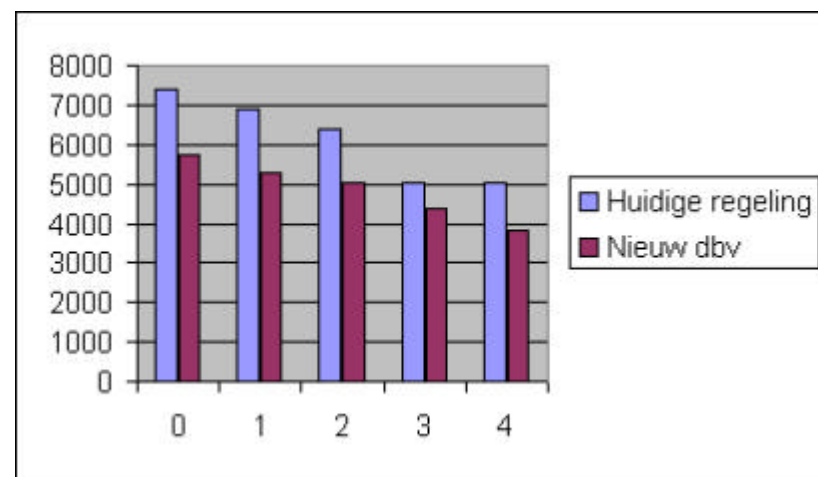

Gehuwde belastingplichtigen - Tweeverdieners

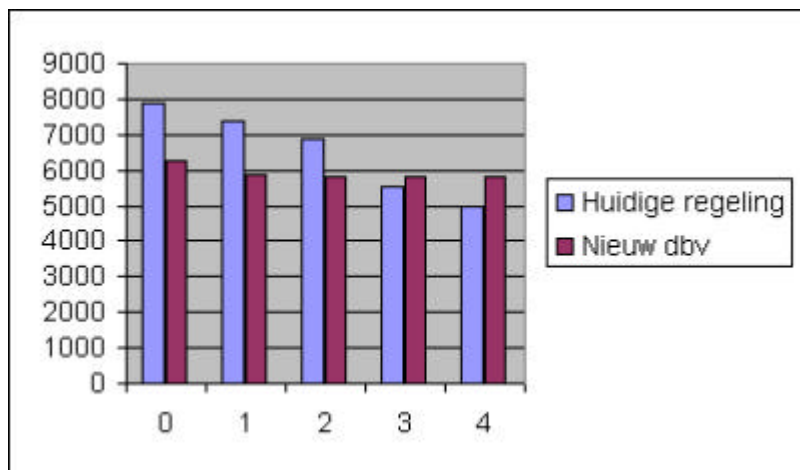
Geval 1 : brutoloon man : 14.800 - vrouw : 2.400

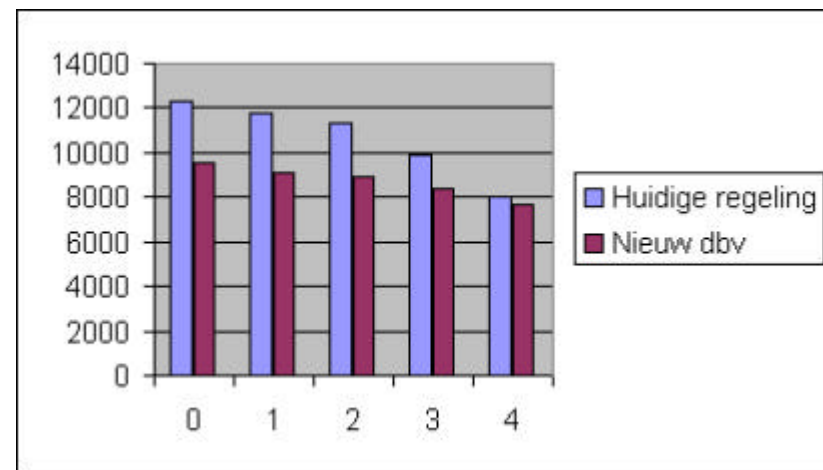
Geval 1 : brutoloon man : 14.800 - vrouw : 12.400

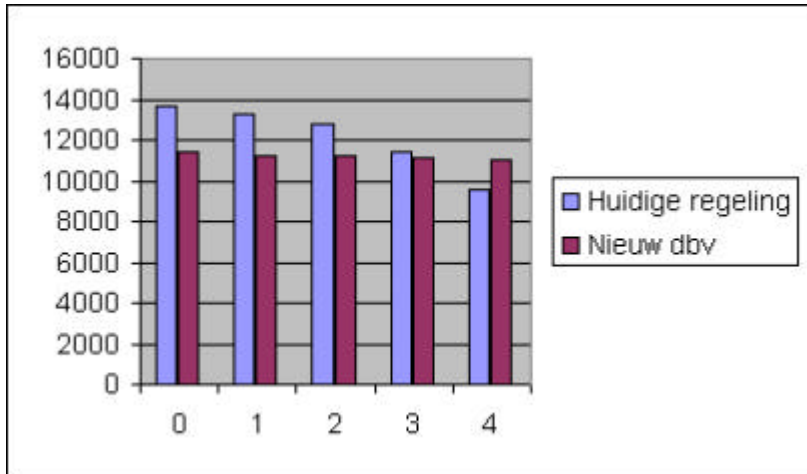
Geval 2 : brutoloon man : 22.300 - vrouw : 2.400

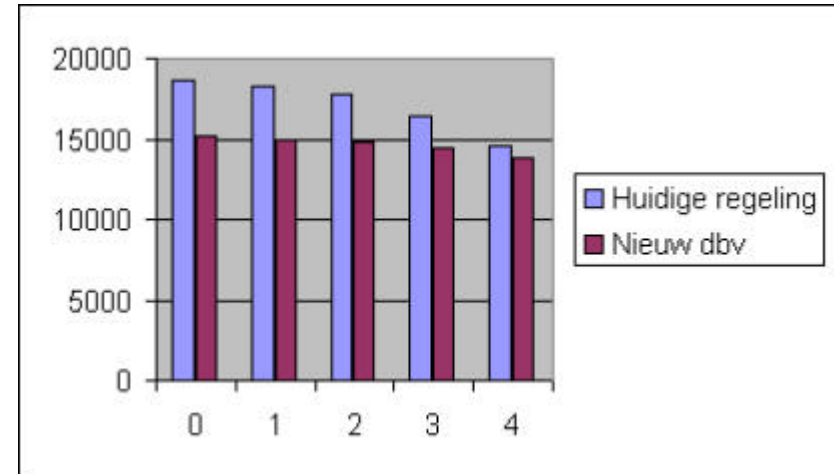
Geval 2 : brutoloon man : 22.300 - vrouw : 12.400

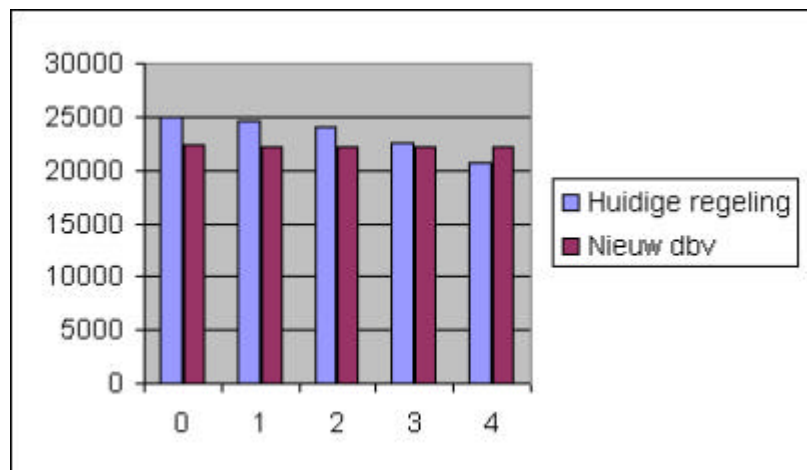
Geval 3 : brutoloon man : 32.600 - vrouw : 2.400

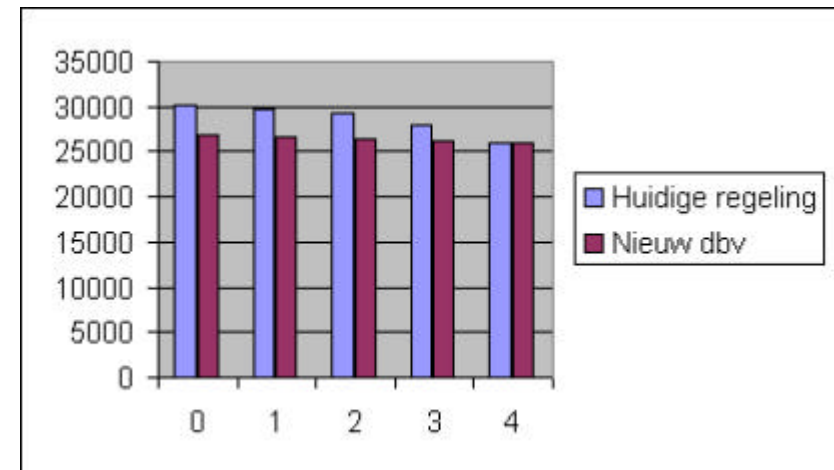
Geval 3 : brutoloon man : 32.600 - vrouw : 12.400

Geval 4 : brutoloon man : 54.500 - vrouw : 2.400

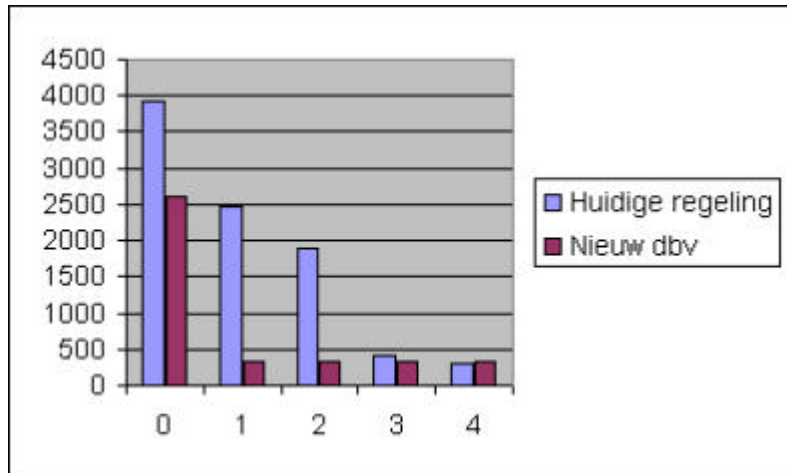

Geval 4 : brutoloon man : 54.500 - vrouw : 12.400

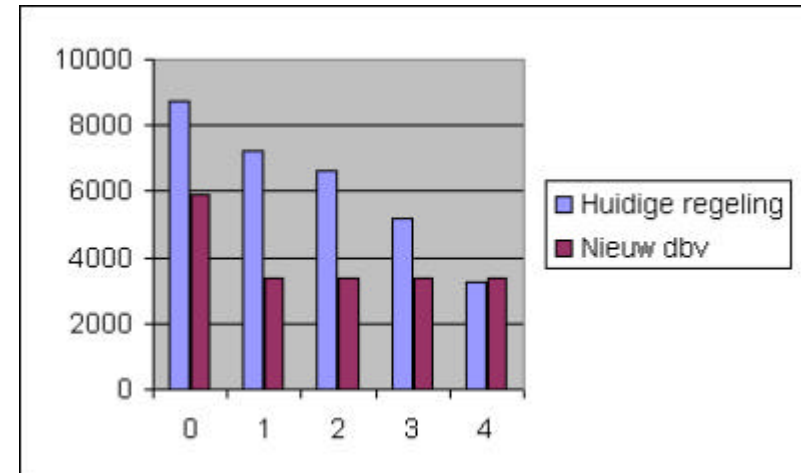

Alleenstaande belastingplichtigen

Geval 1 : brutoloon 14.800

Geval 2 : brutoloon 22.300

III. Toelichting bij de berekening van de typegevallen.

Teneinde de lezers van dit rapport toe te laten de tabellen correct te interpreteren, wordt hierna enige toelichting bij de berekening van de typegevallen verstrekt.

1. TOEPASSING HUIDIGE GRENSARBEIDERSREGELING

Man : belastbaar in België
onderworpen aan de sociale zekerheid in Nederland
Vrouw : belastbaar in België
onderworpen aan de sociale zekerheid in België

KOLOM A : Fiscale druk man en vrouw in België

* Vertrekbasis man : brutoloon verminderd met
. netto premie volksverzekeringen
. premie ziekenfondswet (werknemersbijdrage)
. premie ziekenfondswet (werkgeversbijdrage)

netto premie volksverzekeringen

= premie volksverzekeringen verminderd met heffingskorting m.b.t. premie volksverzekeringen.

werknemersbijdrage ziekenfondswet

De werknemersbijdrage ZFW wordt berekend à rato van 1,7 % van het Nederlands brutoloon.

werkgeversbijdrage ziekenfondswet

De werkgeversbijdrage ziekenfondswet wordt berekend à rato van 6,25 % van het Nederlands brutoloon.

* Vertrekbasis vrouw: brutoloon verminderd met de in België verschuldigde sociale zekerheidsbijdragen (berekend à rato van 13,07 % van het brutoloon).

KOLOM B : Parafiscale druk man in Nederland

De in Nederland door de werknemer verschuldigde sociale zekerheidsbijdragen omvatten de volgende 3 premies :

- . netto premie volksverzekeringen
- . werknemersbijdrage ziekenfondswet (ZFW)
- . premie werkloosheidswet (WW)

Opmerking

Wat de werknemersbijdrage ziekenfondswet (ZFW) betreft, is een inkomensgrens van toepassing van 30.700 EUR (per 1 januari 2002). Dit betekent dat werknemers in Nederland niet verplicht verzekerd zijn voor de ZFW indien het fiscaal loon in Nederland hoger is dan 30.700 EUR. Verzekering voor de ziektekosten vindt dan – al dan niet collectief – plaats door middel van een particuliere verzekering.

Aangezien de premies particuliere verzekering minstens even hoog zijn als de werknemersbijdragen ZFW, is voor alle typegevallen een premie ZFW van 1,7 % in aanmerking genomen.

premie werkloosheidswet

Hierbij wordt opgemerkt dat, voor de berekening van de premie WW, de methode is gevolgd zoals aangereikt door de Nederlandse belastingadministratie :

Concreet voorbeeld:

$$\begin{array}{r} 14.800 \text{ euro} \times 100 \\ \hline 100 + (6,25 - 5,25) \end{array} = 14.653 \text{ euro (brutoloon sociale verzekeringen)}$$

$$\begin{array}{r} 14.653 \text{ euro} \quad \text{brutoloon sociale verzekeringen} \\ - 13.524 \text{ euro} \quad \text{franchise} \\ \hline 1.129 \text{ euro} \quad \times 5,25\% = \text{premie WW} \end{array}$$

Opmerking

Met betrekking tot de werknemersbijdrage WW, geldt een maximum premieloon van 39.979 euro.

KOLOM C : Parafiscale druk vrouw in België

De parafiscale druk van de vrouw in België bestaat uit sociale zekerheidsbijdragen die worden berekend à ratio van 13,07% van het brutoloon.

KOLOM D : Totale fiscale en parafiscale druk gezin

Totaal van de kolommen A, B en C.

**2. TOEPASSING NIEUW DUBBELBELASTINGVERDRAG
BELGIE –NEDERLAND
Niet opteren voor het statuut van “binnenlandse belastingplichtige”**

Man : belastbaar in Nederland
onderworpen aan sociale zekerheid in Nederland
Vrouw : belastbaar in België
onderworpen aan sociale zekerheid in België

KOLOM E : Fiscale en parafiscale druk man in Nederland

Met betrekking tot de fiscale en parafiscale druk van de man in Nederland, heeft de Commissie grensarbeiders zich gebaseerd op de berekeningen die door de Nederlandse belastingadministratie werden uitgevoerd.

Voor de berekening van de parafiscale druk van de man in Nederland, zijn de volgende premies in aanmerking genomen :

- . premie volksverzekeringen
- . premie ZFW
- . premie WW

KOLOM F : Fiscale en parafiscale druk vrouw in België

* Fiscale druk vrouw in België

Voor de berekening van de fiscale druk van de vrouw in België, is de Commissie grensarbeiders ervan uitgegaan dat de beroepsinkomsten van de man behaald in Nederland bij verdrag zijn vrijgesteld.

* Parafiscale druk vrouw in België

De parafiscale druk van de vrouw in België bestaat uit sociale zekerheidsbijdragen die worden berekend à rato van 13,07 % van het brutoloon.

KOLOM G : Totale fiscale en parafiscale druk gezin

Totaal van de kolommen E en F.

IV. Analyse van de resultaten van de berekeningen

In de hierna vermelde tabellen worden de resultaten van de berekeningen gerangschikt naargelang de toepassing van het nieuwe dubbelbelastingverdrag met Nederland:

- ofwel een *negatief* inkomenseffect oplevert voor het gezin van de grensarbeider (cf. Situaties met negatief inkomenseffect bij toepassing van het nieuwe verdrag);
- ofwel een *positief* inkomenseffect oplevert voor het gezin van de grensarbeider (cf. Situaties met positief inkomenseffect bij toepassing van het nieuwe verdrag).

In de laatste kolom van de tabel wordt procentueel uitgedrukt of de fiscale en parafiscale druk in de toekomst toeneemt (positief percentage) dan wel afneemt (negatief percentage).

Situaties met *negatief* inkomenseffect bij toepassing van het nieuwe verdrag

1) Gehuwde belastingplichtigen – één inkomen

Uitgangspunten		Huidige grensarbeiders- regeling	Toepassing nieuw dubbelbelasting- verdrag Niet opteren	Verschil in %
Brutoloon	P.T.L.	Totale fiscale & parafiscale druk	Totale fiscale & parafiscale druk	
14.800	1	2.245	2.275	+ 1,34 %
14.800	2	2.016	2.275	+ 12,85 %
14.800	3	2.016	2.275	+ 12,85 %
22.300	3	4.744	5.609	+ 18,23 %
32.600	3	10.440	10.674	+ 2,24 %
54.500	3	21.443	21.468	+ 0,11 %
14.800	4	2.016	2.275	+ 12,85 %
22.300	4	4.738	5.609	+ 18,38 %
32.600	4	8.592	10.674	+ 24,23 %
54.500	4	19.577	21.468	+ 9,66 %

2) Gehuwde belastingplichtigen – tweeverdieners

Uitgangspunten			Huidige grensarbeiders- regeling	Toepassing nieuw dubbelbelasting- verdrag Niet opteren	Verschil in %
Brutoloon Man	Brutoloon Vrouw	P.T.L.	Totale fiscale & parafiscale druk	Totale fiscale & parafiscale druk	
14.800	2.400	2	2.401	2.469	+ 2,83 %
14.800	2.400	3	2.206	2.466	+ 11,79 %
22.300	2.400	3	5.510	5.804	+ 5,34 %
14.800	2.400	4	2.206	2.466	+ 11,79 %
22.300	2.400	4	4.983	5.799	+ 16,38 %
32.600	2.400	4	9.572	10.998	+ 14,90 %
54.500	2.400	4	20.755	22.108	+ 6,52 %

3) Alleenstaande belastingplichtigen

Uitgangspunten		Huidige grensarbeiders- regeling	Toepassing nieuw dubbelbelasting- verdrag Niet opteren	Verschil in %
Brutoloon	P.T.L.	Totale fiscale & parafiscale druk	Totale fiscale & parafiscale druk	
14.800	4	311	334	+ 7,40 %
22.300	4	3.270	3.345	+ 2,29 %

Situaties met *positief* inkomenseffect bij toepassing van het nieuwe verdrag

1) Gehuwde belastingplichtigen – één inkomen

Uitgangspunten		Huidige grensarbeidersregeling	Toepassing nieuw dubbelbelastingverdrag Niet opteren	Verschil in %
Brutoloon	P.T.L.	Totale fiscale & parafiscale druk	Totale fiscale & parafiscale druk	
14.800	0	2.783	2.643	- 5,03 %
22.300	0	7.088	5.977	- 15,67 %
32.600	0	12.724	10.850	- 14,73 %
54.500	0	23.730	21.644	- 8,79 %
22.300	1	6.576	5.609	- 14,70 %
32.600	1	12.329	10.674	- 13,42 %
54.500	1	23.349	21.468	- 8,05 %
22.300	2	6.076	5.609	- 7,69 %
32.600	2	11.824	10.674	- 9,73 %
54.500	2	22.839	21.468	- 6,00 %

2) Gehuwde belastingplichtigen – tweeverdieners

Uitgangspunten			Huidige grensarbeiders- regeling	Toepassing nieuw dubbelbelasting- verdrag Niet opteren	Verschil in %
Brutoloon Man	Brutoloon Vrouw	P.T.L.	Totale fiscale & parafiscale druk	Totale fiscale & parafiscale druk	
14.800	2.400	0	3.452	2.844	- 17,61 %
14.800	12.400	0	7.410	5.744	- 22,48 %
22.300	2.400	0	7.893	6.264	- 20,64 %
22.300	12.400	0	12.282	9.578	- 22,02 %
32.600	2.400	0	13.705	11.406	- 16,77 %
32.600	12.400	0	18.673	15.191	- 18,65 %
54.500	2.400	0	24.891	22.397	- 10,02 %
54.500	12.400	0	30.172	26.805	- 11,16 %
14.800	2.400	1	2.926	2.474	- 15,45 %
14.800	12.400	1	6.916	5.273	- 23,76 %
22.300	2.400	1	7.382	5.873	- 20,44 %
22.300	12.400	1	11.803	9.124	- 22,70 %
32.600	2.400	1	13.309	11.211	- 15,76 %
32.600	12.400	1	18.283	14.934	- 18,32 %
54.500	2.400	1	24.526	22.249	- 9,28 %
54.500	12.400	1	29.810	26.616	- 10,71 %
14.800	12.400	2	6.415	5.037	- 21,48 %
22.300	2.400	2	6.881	5.823	- 15,38 %
22.300	12.400	2	11.297	8.931	- 20,94 %
32.600	2.400	2	12.804	11.177	- 12,71 %
32.600	12.400	2	17.773	14.787	- 16,80 %
54.500	2.400	2	24.016	22.230	- 7,44 %
54.500	12.400	2	29.300	26.524	- 9,47 %
14.800	12.400	3	5.042	4.392	- 12,89 %
22.300	12.400	3	9.914	8.400	- 15,27 %
32.600	2.400	3	14.420	11.084	- 2,94 %
32.600	12.400	3	16.377	14.384	- 12,17 %
54.500	2.400	3	22.620	22.177	- 1,96 %
54.500	12.400	3	27.904	26.274	- 5,84 %
14.800	12.400	4	5.012	3.845	- 23,28 %
22.300	12.400	4	8.066	7.692	- 4,64 %
32.600	12.400	4	14.511	13.846	- 4,58 %
54.500	12.400	4	26.039	25.940	- 0,38 %

3) Alleenstaande belastingplichtigen

Uitgangspunten		Huidige grensarbeiders- regeling	Toepassing nieuw dubbelbelasting- verdrag Niet opteren	Verschil in %
Brutoloon	P.T.L.	Totale fiscale & parafiscale druk	Totale fiscale & parafiscale druk	
14.800	0	3.934	2.600	- 33,91 %
22.300	0	8.748	5.933	- 32,18 %
14.800	1	2.457	334	- 86,41 %
22.300	1	7.203	3.345	- 53,56 %
14.800	2	1.899	334	- 82,41 %
22.300	2	6.645	3.345	- 49,66 %
14.800	3	413	334	- 19,13 %
22.300	3	5.159	3.345	- 35,16 %

V. Conclusies van de uitgevoerde berekeningen

Op basis van de resultaten van de berekeningen die in punt IV hiervoor zijn weergegeven, stelt de Commissie grensarbeiders vast dat de invoering van het nieuwe verdrag in de meerderheid van de gevallen, een bescheiden tot aanzienlijk voordelig effect zal hebben op het netto-inkomen van de inwoner van België die momenteel de hoedanigheid heeft van grensarbeider.

Een negatief inkomenseffect wordt vastgesteld in de volgende gevallen:

- gehuwde belastingplichtigen met één bescheiden inkomen en met kinderen ten laste. Bij een hoger inkomen treedt in deze situatie slechts een nadelig inkomenseffect op vanaf drie kinderen ten laste;
- gehuwde belastingplichtigen – tweeverdieners met twee bescheiden inkomens en vanaf twee kinderen ten laste. Naarmate het aantal kinderen ten laste toeneemt (vanaf 3 kinderen) doet zich in deze situatie hetzelfde fenomeen voor als in de situatie van de gehuwden met één inkomen, met name dat een hogere kinderlast ook bij de hogere inkomens resulteert in een negatief inkomenseffect;
- alleenstaande belastingplichtigen met veel kinderen ten laste (vanaf 4 kinderen) ondergaan ook een, eerder bescheiden, negatief inkomenseffect.

De negatieve inkomenseffecten kunnen bijgevolg hoofdzakelijk worden gerelateerd aan de wijze waarop in Nederland en in België een belastingvoordeel wegens kinderen ten laste wordt toegekend. In België neemt dat voordeel progressief toe in functie van het aantal kinderen ten laste terwijl het voordeel in Nederland vanaf het eerste kind ten laste volledig wordt toegekend en niet varieert in functie van het aantal kinderen.

De maatregelen die in België zijn ingevoerd met de Wet van 10 augustus 2001 houdende hervorming van de personenbelasting en met als belangrijkste krachtlijnen, de vermindering van de fiscale druk op de inkomsten uit arbeid, de opheffing van de ongunstige fiscale maatregelen voor gehuwden en het beter rekening houden met de kinderlast, zullen er op termijn toe strekken dat de trend die momenteel wordt vastgesteld bij de evaluatie van de resultaten van de berekeningen, zich alleszins zal doorzetten en wellicht nog zal worden verscherpt wat de vastgestelde negatieve inkomenseffecten betreft.

De belastingverlaging in België zal er op termijn eveneens toe leiden dat de voordelige situaties die uit de berekeningen blijken, enigszins zullen worden afgezwakt en in sommige gevallen zelfs zullen worden geneutraliseerd.

De hervorming van de personenbelasting in België wordt evenwel trapsgewijze ingevoerd en zal pas zijn volle uitwerking hebben vanaf het aanslagjaar 2005, inkomsten van het jaar 2004.

Uiteraard zal de evolutie van de fiscale en de sociale wetgeving in Nederland in belangrijke mate mee bepalen in hoeverre het nadelige inkomenseffect voor sommige Belgische grensarbeiders nog zal worden versterkt door de genoemde hervorming van de personenbelasting.

BIJLAGE 3

1060 Brussel,

TOEKENNINGSDIENSTEN

DIENSTNOTA NR. 2002/ 15

Onderwerp : Vaststelling van rustpensioenen in het raam van de Verordening (EEG) nr. 1408/71.

Berekening aan 60 of 75 %.

Nederlandse ouderdomsuitkering van een jongere echtgenoot.

I. INLEIDING.

Overeenkomstig de Nederlandse wetgeving bekommt een persoon op de leeftijd van 65 jaar niet alleen een ouderdomsuitkering maar ook een inkomensafhankelijke toeslag indien de echtgenoot jonger is dan 65 jaar.

Op het ogenblik dat de jongere echtgenoot 65 jaar wordt, valt de toeslag weg en kan die echtgenoot ook een ouderdomsuitkering bekomen.

Wanneer de echtgenoot van een gerechtigde op een gezinspensioen een pensioen krachtens een regeling van een vreemd land bekommt, wordt overeenkomstig de Belgische pensioenregeling voor werknemers het bedrag van het gezinspensioen verlaagd :

- door het te herleiden tot het bedrag voor een alleenstaande of
- door het bedrag van het pensioen van de echtgenoot in mindering te brengen op het gezinspensioen.

Gezien het arrest van het Hof van Justitie van 26 september 2000 in de zaak C-262/97, Engelbrecht, moet worden aangenomen dat in het raam van de Verordening (EEG) nr. 1408/71 het principe van het vrije verkeer van werknemers verhindert dat het pensioenbedrag wordt verlaagd **wanneer de toekenning van het pensioen aan de echtgenoot niet tot een verhoging van het gezinsinkomen leidt (Nederlandse pensioenen).**

Gezien de suprematie van het gemeenschapsrecht is de Rijksdienst voor pensioenen verplicht zijn administratieve praktijk inzake de vaststelling van de pensioenrechten van personen die een Nederlandse ouderdomsuitkering genieten, in overeenstemming te brengen met voormeld arrest.

De uitspraak van het Hof heeft enkel betrekking op de gezinspensioenen die voor de eerste keer na 31 december 1990 ingaan.

II. WIJZIGING VAN DE WERKWIJZE.

Wanneer een persoon een Belgisch gezinspensioen en een Nederlandse ouderdomsuitkering krachtens de Algemene Ouderdomswet (AOW) geniet, mag de toekenning van een Nederlandse ouderdomsuitkering aan de jongere echtgenoot niet tot een verlaging van voornoemd gezinspensioen leiden indien het bedrag van de ouderdomsuitkering van de jongere echtgenoot kleiner of gelijk is aan het bedrag van de Nederlandse toeslag die de oudere echtgenoot tot dan genoot.

De Nederlandse ouderdomsuitkering van de jongere echtgenoot heeft dan dus geen invloed en blijft cumuleerbaar met het gezinspensioen van de oudere echtgenoot.

Deze regel geldt enkel voor **de rustpensioenen die worden vastgesteld overeenkomstig artikel 46 van de Verordening (EEG) nr. 1408/71**. Hij geldt dus niet voor de rustpensioenen die louter overeenkomstig de Belgische reglementering worden vastgesteld.

Het Belgisch pensioen dat wordt gewaarborgd aan gewezen grens- en seizoenarbeiders, die hun gewone verblijfplaats in België behielden, is een pensioen dat louter overeenkomstig de Belgische reglementering wordt vastgesteld.

III. UITWERKING.

De gewijzigde administratieve praktijk moet vanaf heden worden toegepast bij het nemen van een beslissing over het recht op gezinspensioen van een persoon wiens rustpensioen voor de eerste maal na 31 december 1990 ingaat.

Wanneer wordt vastgesteld dat reeds een administratieve beslissing over het recht op rustpensioen is genomen waarbij de vermindering ten onrechte werd toegepast op een rustpensioen dat voor de eerste maal na 31 december 1990 ingaat, treft men een nieuwe beslissing die uitwerking heeft op de ingangsdatum van de eerste beslissing.

Voor het aanvatten van het nieuw onderzoek is het voldoende dat de beoogde, ten onrechte toegepaste vermindering wordt vastgesteld. Die vaststelling kan ook gebeuren naar aanleiding van een nieuwe aanvraag of een schrijven van de gerechtigde.

De Administrateur-generaal,

Gabriel PERL